

Jaarverslag 2015

Over dit verslag

AEB rapporteert in dit geïntegreerde jaarverslag over de prestaties van AEB op financieel, sociaal, economisch en milieugebied in het kalenderjaar 2015.

Het jaarverslag volgt de Global Reporting Initiative (GRI G4) richtlijn, de internationale standaard op het gebied van maatschappelijke verslaggeving. De GRI-referentietabel is te vinden in bijlage B van dit jaarverslag.

Rapportagegebieden

De rapportage in het jaarverslag betreft de prestaties van AEB Holding N.V. (hierna "AEB Amsterdam" of "AEB"), tenzij anders vermeld. AEB voldoet met dit verslag aan de wettelijke eisen voor de jaarverslaggeving en aan de interne rapportagerichtlijnen.

De jaarrekening is gecontroleerd door PWC.

Leeswijzer

De in dit verslag gehanteerde definities en afkorting zijn terug te vinden in bijlage D.

Contact

Voor algemene vragen, suggesties of opmerkingen over dit verslag kunt u contact met ons opnemen via info@aebamsterdam.nl

Inhoudsopgave

5	Voorwoord	45	Verslag van de OR
9	Kerncijfers	45	Medezeggenschap
11	Verslag van de Raad van Commissarissen	45	Samenstelling (peildatum 31 december 2015)
11	Aanbieding	45	Overlegvergaderingen
11	Introductie	46	Adviesaanvragen
11	Inhoud toezicht	46	Visiedocumenten
12	Relatie met stakeholders	46	Teamontwikkeling
12	Samenstelling Raad van Commissarissen, taakverdeling en bijeenkomsten in verslagjaar 2015	46	Externe contacten
14	Financiële zaken	47	Overige informatie
14	Beoordeling van de directie	47	Bijlage A Verklaring verificatie registratie Wm-componenten 2015
14	Corporate governance	48	Bijlage B Referentietabel GRI 4
14	Afsluitend	53	BijlageC Verklarende woordenlijst
17	Verslag van de directie	55	Rapport inzake de jaarstukken 2015
17	Algemene informatie	56	Geconsolideerde jaarrekening
19	Organisatorische ontwikkelingen	89	Enkelvoudige jaarrekening
21	Financiële ontwikkelingen	103	Overige gegevens
22	Marktontwikkelingen		
23	Interne risicobeheersings- en controlesysteem		
23	Personeel		
24	Samenstelling directie		
24	Risicoparagraaf		
27	Duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf		
27	Duurzame bijdrage in 2015		
27	Grondstoffen		
29	Afval		
31	Energie		
32	Duurzame projecten t/m 2018		
33	Innovatieprogramma		
33	Internationale kansen		
33	Stakeholders		
35	Veiligheid		
35	Milieu		
41	Medewerkers		
42	Maatschappij		

Voorwoord

Het jaar 2015 hebben we met een positief financieel resultaat kunnen afsluiten, ondanks lagere energie- en grondstoffenprijzen. Een stabiel productieproces heeft hier wezenlijk aan bijgedragen.

De eerste maanden van 2015 stonden in het teken van herstelwerkzaamheden als gevolg van de brand in november van 2014 in een laagspanningsruimte van de Afval Energie Centrale. Een derde van onze productiecapaciteit was daardoor tot in mei van 2015 buiten bedrijf. Met man en macht, grote deskundigheid en veel betrokkenheid is hard gewerkt om de gevolgen van de brand tot een minimum te beperken. Eén van de getroffen afvalverbrandingslijnen is in korte tijd weer in gebruik genomen in de zogenaamde 'half - automaat' modus. Een deel van de volautomatische bewaking van het productieproces van deze lijn werd hiermee tijdelijk op andere wijze ingevuld. Daardoor werd de afvalverbranding en energieproductie eerder opgestart, waardoor de omvang van de omzetsderving beperkt is gebleven. Het ambitieuze programma Veiligheid Eerst! moet er toe leiden dat het aantal ongevallen met verzuim in drie jaar tijd met de helft afneemt. Dat doen we onder andere door te werken aan een proactieve veiligheidscultuur bij AEB. In 2015 heeft dat geresulteerd in een daling van de LTIF (Lost Time Injury Frequency) met bijna 30% en een toegenomen meldingsbereidheid van (bijna) incidenten. Door analyse van de meldingen kunnen we gericht actie ondernemen om herhaling te voorkomen en daarmee werken aan een nog veiliger AEB.

AEB opereert in een veranderende omgeving. Dalende energieopbrengsten en een samenleving die een steeds groter appèl doet op hergebruik en recycling van afval. Daarnaast vallen in de nabije toekomst (2018) enkele subsidies van het Rijk weg. Dit brengt met zich mee dat de rol en functie van AEB in de toekomst veranderen. AEB past zich aan de veranderende omgeving aan, sterker nog, wil waar dat kan voorop lopen richting een circulaire economie. Dat betekent dat wij alleen nog verbranden wat niet te recycelen is.

Het 'Strategisch Plan AEB 2018' voorziet in de veranderende rol van AEB. Om dit succesvol te kunnen uitvoeren, was aanpassing van de organisatiestructuur noodzakelijk. Dit heeft ertoe geleid dat we vanaf medio 2015 werken met vijf Business Units (BU's) en vier Value Centers (VC's). De managers van deze BU's en VC's hebben in de loop van het jaar hun plannen verder uitgewerkt. Na advisering door de ondernemingsraad over de plannen en formele besluitvorming van de directie gaat de nieuwe organisatie volgens planning op 1 juli 2016 van start.

Daarnaast is hard gewerkt aan het verder uitwerken van de voorbereidingen voor de bouw van twee installaties: een scheidingslijn voor kunststoffen en drankenkartons en een mineralen opwerkingsinstallatie. De scheidingslijn betekent dat we samen met onze partners een flinke verhoging van het scheidingspercentage realiseren. De investeringsaanvraag voor de scheidingslijn is in het vierde kwartaal van 2015 voorgelegd aan onze aandeelhouder. Beide installaties moeten uiterlijk in mei 2017 operationeel zijn.

Internationaal gezien blijft de belangstelling, uit met name Azië, voor de hoogrendement technologie van AEB onverminderd groot. Dit heeft geleid tot twee concrete opdrachten voor haalbaarheidsstudies voor SEEE (Shenzhen Energy Environment Engineering Co. Ltd) in Shenzhen.

Ook in het afgelopen jaar hebben we weer een enorme inzet en betrokkenheid van onze medewerkers ervaren. Met de nieuwe organisatiestructuur en de heldere keuzes die we in het Strategisch Plan 2018 gemaakt hebben, zien wij de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Directie:

J.W.A. de Swart

J. Pranger

D. Kappelle (vanaf 1 februari 2016)

Kerncijfers

	2015	2014
 Afval verwerkt	1.282.496 ton	1.327.917 ton
 Huishoudelijk afval waarvan geïmporteerd	738.339 ton 207.461 ton	797.967 ton 265.000 ton
 Bedrijfsafval	544.157 ton	529.950 ton
 Slib verwerkt	69.699 ton	67.527 ton
 Biogas verwerkt	10.258.546 Nm³	11.106.972 Nm ³
 Aantal medewerkers	403	409
Ziekteverzuim	4,26%	4,93%
 Opleidingskosten (in percentage van de bruto loonsom)	1,3%	2,6%
 Lost Time Injury Frequency (LTIF)	4,14	5,88
Meldingsplichtige milieu-incidenten	17	35
Materiaalhergebruik *	108.300 ton	104.000 ton
 Electriciteit geleverd	913.003 MWh	772.857 MWh
Warmte geleverd	642.244 GJ	650.249 GJ
 Energie geleverd totaal **	3.717.113 GJ	3.215.784 GJ
Potentieel netto vermeden CO ₂ -emissie ***	214.600 ton	172.500 ton
 Omzet	€ 162,9 miljoen	€ 158,6 miljoen
 EBITDA	€ 68,1 miljoen	€ 56,3 miljoen
Netto resultaat	€ 11,4 miljoen	€ 0,8 miljoen
 Netto kasstroom	€ 11,8 miljoen	€ 20,5 miljoen

* Uit primaire proces: 64.500 ton, brongescheiden stromen 43.800 ton, totaal 108.300 ton.

** Energie geleverd totaal = (Elektriciteit geleverd op het net*3,6)+(2/3)*Warmte geleverd

*** De potentieel netto vermeden CO₂-emissies berekend conform het EpE-protocol.

'Jong AEB: goed voor de betrokkenheid'

'Voor mijn werk zit ik vanzelfsprekend veel achter de computer. Samen met mijn collega's van de financiële administratie houd ik mij bezig met onder meer de crediteuren-, debiteuren-, grootboek- en salarisadministratie. Ik vind mijn werk heel interessant, alhoewel mijn zicht op de rest van het bedrijf beperkt blijft tot cijfers. Gelukkig komt daar nu verandering in. AEB heeft onlangs 'Jong AEB' geïntroduceerd. Een soort netwerkclub voor alle medewerkers tot 36 jaar. Het idee is de betrokkenheid te versterken: tussen afdelingen onderling én tussen jonge en oudere medewerkers. Dit doen we bijvoorbeeld door kennis te delen en het organiseren van cursussen, teambuilding-activiteiten of een borrel met het management. De kick off in april was het startpunt: heel inspirerend! Je hoort meer over wat er echt leeft in het bedrijf. Het draagt zeker bij aan de betrokkenheid en de sfeer, merk ik. Nu gaan we Jong AEB verder ontwikkelen, daar draag ik graag een steentje aan bij!'

Anushka Makhan

Senior medewerker financiële administratie

'Ik geloof in vakmanschap'

'In mijn werk als teamleader projectmanagement heb ik te maken met alle afdelingen. In 2015 leidde ik onder meer in een half jaar tijd het herstel van de brand. Het leukste? Werken met het team.

De goede sfeer, hard werken, op de goede manier voor AEB bezig zijn en kwaliteit leveren. Ik geloof in vakmanschap. Projectleider is een vak. Je moet in het begin van het project goed nadenken, kijken wat de beste aanpak is; de basis en uitgangspunten van het project moeten helder zijn. Voor alle partijen. Communicatie is zó belangrijk! Denken vanuit de klant: de afdelingen productie en technische dienst. We zetten niet alleen een installatie neer, maar vragen ons ook af: welke technische documentatie hebben zij nodig en hoe maken we die gemakkelijk vindbaar? Dus proactief zijn, dat is de uitdaging van ons team.'

Alex Veersma

Teamleader projectmanagement

Verlag van de raad van commissarissen

Aanbieding

Hierbij bieden wij het verslag van de Raad van Commissarissen over het jaar 2015 aan. De jaarrekening van AEB Holding N.V. (hierna "AEB") is door PwC gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring. Deze is toegevoegd aan de overige gegevens bij de jaarrekening. De Raad van Commissarissen (RvC) stelt de Algemene vergadering van Aandeelhouders voor om:

- € 5,0 miljoen van het resultaat als dividend uit te keren aan de aandeelhouder,
- het resterende resultaat ten gunste van de overige reserves te brengen,
- de jaarrekening vast te stellen,
- de directie decharge te verlenen voor het gevoerde beleid en
- de Raad van Commissarissen decharge te verlenen voor het gehouden toezicht.

Introductie

In 2015 heeft herstel van het resultaat plaatsgevonden naar € 11,4 miljoen. Ondanks een lastige markt en energieprijzen die inmiddels zijn gedaald naar een dieptepunt, sluit AEB het jaar met een goed resultaat af.

2015 was ook het jaar waarin door medewerkers en management bijzonder hard is gewerkt aan de herstelwerkzaamheden in verband met een grote brand in november 2014 waarbij een laagspanningsruimte in de AEC volledig uitbrandde. De materiële schade was enorm. De RvC heeft de voortgang van het herstelplan intensief gevolgd en is verheugd dat dit zeer zorgvuldig, deskundig en met de juiste snelheid is opgepakt waardoor de centrale sinds mei 2015 weer volledig operationeel is.

Het management van AEB heeft in het verslagjaar de financiële basis van het bedrijf verder versterkt. Na de vaststelling van de waarderingsgrondslagen in 2014 hebben directie en RvC in dit verslagjaar samen met de aandeelhouder een significante vermogensversterking gerealiseerd. Dit geeft de RvC vertrouwen in de toekomstbestendigheid van AEB en in het daadwerkelijk vorm krijgen van de transitie naar een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf. In het verslagjaar zijn daarin een aantal belangrijke stappen gezet. Zo is een belangrijke business case gereed - de voorgenomen realisatie van een huishoudelijk afval scheidingslijn - en eind 2015 voorgelegd aan de aandeelhouder.

Eind 2015 heeft de RvC de directie versterkt met een nieuwe Chief Financial Officer – de heer Derk Kappelle. De heer Kappelle is per 1 februari 2016 in dienst getreden.

Medio 2015 heeft de RvC een zelfevaluatie gehouden, onder begeleiding van een extern adviseur. Naar aanleiding van deze evaluatie is het rooster van aftreden aangepast en zijn begin 2016 twee nieuwe commissarissen toegetreden. Daarnaast heeft de RvC een tweetal commissies ingesteld: de Auditcommissie en de Remuneratie- en benoemingscommissie.

Inhoud toezicht

Vermogensversterking

In het verslagjaar heeft de RvC veelvuldig contact gehad met zowel directie als aandeelhouder om versterking van het eigen vermogen van de vennootschap te realiseren. De RvC heeft de directie in dit intensieve traject met raad bijgestaan.

Transitieprojecten

De uitvoering van de innovatie-agenda van AEB staat bij elke vergadering op de agenda. Het belangrijkste transitieproject waarop in 2015 voortgang is geboekt is de scheidingsinstallatie voor huishoudelijk afval. De voorgenomen investeringsbeslissing is eind 2015 voorgelegd aan de aandeelhouder. Daarnaast heeft de RvC zich laten informeren over het project om mineralen uit bodemassen op te werken tot een vrij toepasbaar product.

Veiligheid

Veiligheid van medewerkers staat bij AEB centraal en is ook voor de RvC een belangrijk thema. Elke vergadering bespreken directie en RvC eventuele verzuimongevallen alsook de voortgang op het ambitieuze programma 'Veiligheid Eerst' om de veiligheidscultuur bij AEB te versterken.

Internationale ontwikkelingen

De RvC heeft zich uitgebreid laten inlichten over een aantal internationale ontwikkelingen. De belangstelling vanuit Azië - met name China - voor de schone en efficiënte HRC technologie heeft in 2015 geleid tot een tweetal haalbaarheidsstudies voor de Shenzhen Energy Environment Engineering Co. Ltd (SEEE) - een toonaangevende partij in China - om de mogelijkheden te onderzoeken de unieke HRC technologie in dit deel van China toe te gaan passen.

De UK is en blijft een belangrijke markt voor AEB. Tijdens elke vergadering worden de marktontwikkelingen besproken. Naast de UK is ook gesproken over andere potentiële markten.

Relatie met stakeholders

De RvC heeft een constructieve relatie met de Ondernemingsraad opgebouwd. In het verslagjaar heeft de voorzitter een aantal malen overleg gehad met de OR en zijn de voltallige RvC en de voltallige OR bij elkaar gekomen om uitgebreid van gedachten te wisselen. De RvC heeft geconstateerd dat OR en

directie intensief samenwerken en daarmee op serieuze wijze invulling geven aan de medezeggenschap binnen AEB.

De RvC laat zich informeren over contacten van de directie met de aandeelhouder. De RvC zit de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) voor en is daarnaast op reguliere en ad hoc basis betrokken bij overleg met de aandeelhouder.

Samenstelling Raad van Commissarissen, taakverdeling en bijeenkomsten in verslagjaar 2015

De RvC van AEB streeft naar diversiteit in de samenstelling van de raad. De RvC telde in het verslagjaar vier leden, twee vrouwelijke en twee mannelijke leden. Daarnaast streeft de RvC naar een evenwichtige samenstelling voor wat betreft ervaring en kennisgebieden.

Benoeming en selectie

De commissarissen worden op voordracht van de RvC benoemd door de AvA voor een periode van vier jaar met mogelijkheid tot herbenoeming van telkens vier jaar met dien verstande dat een commissaris niet langer dan twaalf jaar in functie mag zijn. Alle commissarissen die zijn voorgedragen voor benoeming of herbenoeming dienen te voldoen aan de criteria zoals weergegeven in de bij de verzelfstandiging van AEB opgestelde profielschets.

Vergaderingen en overige bijeenkomsten

De RvC kwam in 2015 zeven maal bijeen in aanwezigheid van de directie. Voorafgaand aan de bijeenkomsten hield de RvC steeds een vooroverleg. De RvC is vier maal bijeengekomen zonder aanwezigheid van de directie om de zelfevaluatie, interne werkwijze en samenstelling te bespreken. Naast de geplande vergaderingen was er regelmatig contact met de directie. Er is in 2015 bij de vergaderingen geen afwezigheid van commissarissen geweest. In het verslagjaar 2015 bestond de Raad van Commissarissen uit vier leden en was daarom op

Pieter ter Kuile, Marianne van Leeuwen, Marc van 't Noordende, Mirjam Nouwen en Gaston Sporre

grond van de Nederlandse Corporate Governance Code niet verplicht om commissies in te stellen. Niettemin heeft de RvC een tweetal commissies ingesteld: de Auditcommissie en de Remuneratie- en benoemingscommissie.

Remuneratie (belonings- en functioneringsbeleid)

Mevrouw Marianne van Leeuwen en de heer Gaston Sporre waren in 2015 belast met remuneratie en hebben in die hoedanigheid het Beloningsbeleid AEB Holding NV voorbereid. De RvC heeft, na goedkeuring door de Ondernemingsraad, het voorstel ter vaststelling aan de AvA van 23 juni 2015 aangeboden. Op verzoek van de aandeelhouder is het onderwerp aangehouden omdat de gemeente op dat moment een herziening van het beloningsbeleid deelnemingen aan het voorbereiden was. Inmiddels heeft de gemeente in het voorjaar 2016 de herziening bekendgemaakt. Het Beloningsbeleid AEB Holding NV zal hierop worden aangepast en opnieuw aan de aandeelhouder ter vaststelling

worden voorgelegd, nadat de Ondernemingsraad zijn standpunt hierover heeft bepaald.

Naast het opstellen van een beloningsbeleid heeft de RvC in 2015 de werving en selectie van twee commissarissen en een financieel directeur voltooid. Ten aanzien van de werving van twee commissarissen heeft de RvC met het oog op de continuïteit op 18 augustus 2015 besloten tot een aangepast rooster van aftreden. Volgens het aangepaste rooster treden de twee leden die overgekomen zijn uit de Raad van Advies voorafgaand aan de verzelfstandiging als eerste af, op 1 januari 2016 de heer Roelof Kruize en op 1 januari 2017 de heer Gaston Sporre. In de tweede helft van 2015 is de RvC daarom de werving gestart voor twee nieuwe leden. De aandeelhouder heeft in december 2015 de heren Pieter ter Kuile en Marc van 't Noordende op voordracht van de directie als commissarissen van AEB Holding NV benoemd.

Ten aanzien van de werving van een CFO heeft de RvC na gesprekken met de aandeelhouder en

ondernemingsraad de heer Derk Kappelle voorgedragen. Het college van B&W heeft de heer Kappelle per 1 februari 2016 benoemd als Chief Financial Officer van AEB Holding NV.

Tot slot heeft de Remuneratiecommissie in 2015, volgens haar taken en bevoegdheden, het functioneren van de individuele directeuren beoordeeld.

Financiële zaken

Mevrouw Mirjam Nouwen was in het verslagjaar 2015 belast met de portefeuille financiën. In die rol heeft zij voorafgaand aan alle reguliere RvC vergaderingen overleg gevoerd met de CFO om onderwerpen als de openingsbalans, de waarderingsgrondslagen, aanpassing vermogenspositie deelnemingen, fusie met Afvalverwerkingsinrichting Gemeente Amsterdam B.V., aanpassing van de financiering (zowel van AEB als haar deelnemingen) en vermogensversterking te bespreken. Daarnaast is zij betrokken geweest bij de selectie van de nieuwe accountant.

Beoordeling van de directie

Begin 2015 hebben de planningsgesprekken met de directieleden plaatsgevonden waarbij het functioneren in 2014, de prioriteiten en taakverdeling directie 2015, de doelstellingen 2015 ten behoeve van variabele beloning en persoonlijke aandachtspunten zijn besproken. In april 2016 hebben de beoordelingsgesprekken met de directie plaatsgevonden.

Corporate governance

AEB Holding N.V. is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht. De governance structuur is gebaseerd op Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, de Corporate Governance Code, de statuten, het Reglement van de directie, het Reglement van de Raad van Commissarissen en de Profielschets Raad van Commissarissen.

De Nederlandse Corporate Governance Code is een gedragscode voor beursgenoteerde bedrijven. Deze code heeft tot doel de transparantie in de jaarrekening en verantwoording aan de Raad van Commissarissen te verbeteren en de zeggenschap en bescherming van aandeelhouders te versterken.

AEB Holding N.V. heeft geen beursnotering en is daarom niet wettelijk verplicht de Code toe te passen. Niettemin is bij de verzelfstandiging van AEB bepaald dat de inrichting van AEB Holding N.V. aansluit op de Corporate Governance Code.

Diverse elementen uit de Code zijn dan ook geïmplementeerd in de statuten en de reglementen, behoudens gemotiveerde afwijkingen. AEB onderschrijft het belang om waar mogelijk en/of zinvol de principes en best practice bepalingen van de Corporate Governance Code toe te passen.

Afsluitend

De RvC ziet terug op een intensief jaar waarin AEB goede resultaten heeft geboekt ondanks moeilijke marktomstandigheden en veel druk op de organisatie na de grote brand eind 2014.

De RvC spreekt zijn waardering uit voor het feit dat in 2015 concrete vooruitgang is geboekt op de vlakken duurzaamheid, veiligheid en organisatie ontwikkeling. Voorts is de RvC onder de indruk van de wijze waarop het omvangrijke en complexe project herstel brand is gemanaged. Dit geldt ook voor het arbeidsintensieve project aanpassing waarderingsgrondslagen en financiële versterking van AEB. De RvC bedankt alle medewerkers voor hun inzet en betrokkenheid in dit bewogen jaar.

Amsterdam, 29 april 2016

Raad van Commissarissen:

M.E.B. van Leeuwen (voorzitter)

G.L. Sporre

M.J.P.G. Nouwen

M.M. van 't Noordende (vanaf 1 januari 2016)

P.C.T. ter Kuile (vanaf 1 januari 2016)

'Aan het type afval herken je de seizoenen'

'De zes Afvalpunten zijn net winkels: met een kassa, winkelinrichting, personeel, bedrijfskleding en voorraden. Alleen kom je bij ons spullen brengen in plaats van halen. Ik ben eindverantwoordelijk voor de Afvalpunten. Ik betaal de facturen, heb contact met de gemeente en probeer nóg meer te recyclen tegen een acceptabele prijs. Ik handel altijd eerst alles af op kantoor, daarna ga ik bij een Afvalpunt langs. Mooi om te zien dat onze klanten netjes hun afval scheiden en goed worden geholpen. Alle Afvalpunten hebben een eigen karakter. In Noord zijn de mensen heel direct, in Zuidoost heel multiculti. En in Zuid leveren BN'ers hun afval af. Het is een dwarsdoorsnede van de stad. Iedereen komt er. Leuk dat je aan het type afval ziet welk seizoen het is. Nu is het tijd voor de voorjaars schoonmaak en het op orde brengen van de tuin. En het festivalseizoen komt eraan; dat betekent weer heel veel extra plastic.'

Stephan Beentjes

Teamleider Afvalpunten

'Meer op de Bühne'

'De veelheid en de variëteit van mijn job, daar word ik blij van. Als bestuurssecretaris moet ik heel veel lijntjes bewaken. Communicatie zit ook in mijn pakket, zoals de positionering, communicatie met stakeholders en media. En Strategie, waar bevlogen collega's onder andere werken aan innovaties om onze ambities waar te maken. Ons team van 14 mensen bestaat uit denkers en doeners. Ik fungeer als spin in het web. We opereren in een politiek krachtenveld; fascinerend, maar niet altijd makkelijk. Aftasten hoe die processen lopen en dan proberen dingen er doorheen te krijgen. AEB is een prachtbedrijf met een sociaal hart. Het zou mooi zijn om AEB nog meer een gezicht te geven. Meer op de Bühne gaan staan. Ook al is de bewijsvoering nog niet altijd voorhanden, tóch hebben we al zoveel te vertellen over onze omschakeling naar een echt grondstoffenbedrijf. Bijvoorbeeld dat we dingen uitproberen, zoals de pilot om plastic luierafval verder op te werken. Dat toont ons ware innovatieve karakter.'

Marianne Honkoop

*Manager strategie en communicatie/
bestuurssecretaris*

Verlag van de directie

De directie van de onderneming biedt hierbij haar jaarverslag aan voor het boekjaar dat geëindigd is op 31 december 2015.

Algemene informatie

AEB Holding N.V. (hierna "AEB" of "de vennootschap"), gevestigd te Australiëhavenweg 21 te Amsterdam, is een naamloze vennootschap, waarvan de aandelen voor 100% in het bezit zijn van de Gemeente Amsterdam. De juridische structuur is hieronder weergegeven.

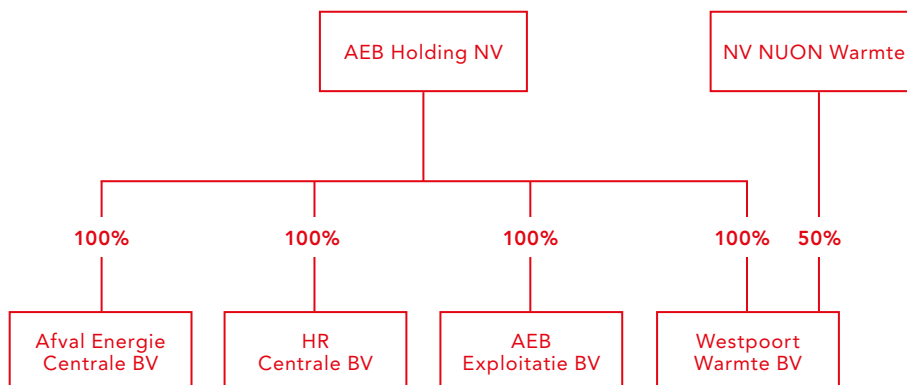
De missie van AEB Holding en haar groepsmaatschappijen (hierna "de Groep" of "AEB") luidt: Voor een schone samenleving nu en in de toekomst lost AEB blijvend afvalvraagstukken op.

Op basis van deze missie is de volgende ambitie geformuleerd: AEB is partner in het verantwoord oplossen van afvalvraagstukken doordat wij steeds meer grondstoffen terugwinnen en maximaal energie opwekken uit het resterende afval.

AEB heeft zich de volgende strategische doelstellingen gesteld om haar missie en ambitie te realiseren:

1. Partners bevelen ons aan voor onze rol in het oplossen van afvalvraagstukken doordat wij ze proactief helpen hun doelstellingen te behalen en ze te betrekken bij onze innovatieve projecten.
2. Wij hebben bevlogen medewerkers doordat wij een inspirerende en veilige werkomgeving bieden.
3. Wij realiseren met de AEC en HRC maximale energie output en afvaldoorzet door slimmer en uniform te werken.
4. Wij produceren meer energie uit biomassa door in samenwerking met partners een vergister en groengasinstallatie te realiseren en veel innovatieve mogelijkheden te onderzoeken en ontwikkelen.
5. Wij winnen meer grondstoffen uit afval terug door in samenwerking met partners een mineralen opwerkingsinstallatie en huishoudelijke afvalscheidingslijn te realiseren en veel innovatieve mogelijkheden te onderzoeken en ontwikkelen.
6. Wij verbeteren onze EBITDA significant door kosten te besparen en omzet te verhogen.

Per strategie zijn specifieke activiteiten en concrete projecten geformuleerd.

Organisatorische ontwikkelingen

Op 1 januari 2014 is het verzelfstandigde AEB van start gegaan. Op basis van de verzelfstandigingsplannen zijn missie, visie en strategie aangescherpt en geactualiseerd door directie en management. Daarna is onderzocht welke organisatiestructuur deze missie, visie en strategie het beste ondersteunt. Dit heeft geleid tot een structuur met vijf business units en vijf value centers die op 1 mei 2015 van kracht geworden is. De vijf business units zijn Energie uit Afval, Bijzonder Afval, Inzameling & Recycling, Bodemas en Bedrijfsvoering. De vijf valuecenters zijn Strategie & Communicatie, Business Development, SHEQ (Safety, Health, Environment & Quality), Marketing & Sales en Human Resources. In 2016 worden vervolgstappen binnen de business units en value centers gezet om hun activiteiten en inrichting volledig in lijn te brengen met de doelen en strategieën van AEB.

Energie uit Afval

De business unit Energie uit Afval exploiteert de Afvalenergiecentrale (AEC) en de Hoogrendement Centrale (HRC). De AEC is een 'state of the art' installatie en heeft in totaal vier afvalverbrandingslijnen met een totale capaciteit van ruim 850 kton per jaar. In de AEC wordt voornamelijk huishoudelijk afval aangevuld met rioolslib verbrand. De energie die daarbij in de vorm van stoom vrij komt wordt omgezet in elektriciteit en warmte. De HRC is een innovatieve installatie met een hoog netto energetisch rendement van meer dan 30%, uniek in de wereld. In de twee afvalverbrandingslijnen wordt met name bedrijfsafval en rioolslib verwerkt. Net zoals bij de AEC komt in de HRC bij het verbranden van afval energie vrij in de vorm van stoom. De stoom wordt omgezet in duurzame elektriciteit en warmte.

Bijzonder Afval

De business unit Bijzonder Afval verzorgt de verantwoorde en veilige verwerking van bijzondere afvalstromen, waaronder gevaarlijk afval, door de exploitatie van het Depot Bijzonder Afval. Daarbij

worden zoveel mogelijk waardevolle grondstoffen teruggewonnen voor hergebruik. Een deel van het afval wordt verwerkt in de installaties van AEB, een ander deel gaat naar gespecialiseerde eindverwerkers.

Inzameling & Recycling

De business unit Inzameling & Recycling exploiteert het Regionaal Sorteercentrum (RSC) en zes afvalpunten in de stad Amsterdam. In het RSC wordt wit- en bruingoed ingezameld. Eenvoudige demontage vindt plaats waarbij waardevolle metalen worden teruggewonnen voor hergebruik. In de stad Amsterdam zijn zes afvalpunten waar burgers en bedrijven grof vuil kunnen brengen. Scheiding in verschillende afvalstromen vindt daar plaats, zodat ook hier optimaal kan worden ingezet op hergebruik.

Bodemas

De business unit Bodemas exploiteert de Slakkenopwerking Installatie en, samen met een externe partij, de Advanced Dry Recovery. Deze installaties scheiden, ten behoeve van hergebruik, metalen uit de na verbranding resterende bodemas. Nadat de metalen eruit gehaald zijn wordt de rest van de bodemas opgewerkt tot een bouwgrondstof en toegepast in de GWW sector.

Bedrijfsvoering

De business unit Bedrijfsvoering geeft voor geheel AEB inhoud aan een groot deel van de ondersteunende processen.

Westpoort Warmte BV

Naast de bovenvermelde activiteiten werkt AEB samen met N.V. NUON Warmte in de joint venture Westpoort Warmte B.V. Deze joint venture is opgericht in 1999 en realiseert een stadswarmtenetwerk aan de west- en noordzijde van de gemeente Amsterdam. Westpoort Warmte B.V. exploiteert dit netwerk door middel van levering van warmte aan woningen en bedrijven. Hiervoor levert AEB de benodigde, duurzame warmte uit de AEC en HRC installaties.

'Duurzaamheid begint bij jezelf'

'Nadat afval verwerkt is, blijven bodemassen over. In de wegenbouw fungeren die onder speciale condities vooral als fundatiemateriaal. AEB, andere afvalverwerkers en de Rijksoverheid hebben afgesproken dat onze bodemassen vanaf 2017 helemaal vrij toepasbaar zijn. Dus niet alleen in de wegenbouw. De nieuwe installatie moet de bodemassen zó opwerken, dat ze schoon genoeg zijn. Ik coördineer dit complexe project. Als de groot-schalige proeven goed verlopen, kunnen we de installatie eind 2017 inzetten. Ik houd ervan om ondanks problemen onderweg toch alles zoveel mogelijk binnen de tijd te realiseren. Het is goed dat AEB overstag gaat richting duurzaamheid en recycling. Wij spelen daarbij een belangrijke rol, op weg naar een leefbare wereld voor toekomstige generaties. Ik mijn vrije tijd richt ik mij ook op duurzaamheid. Ik heb zonnepanelen op mijn dak en ben lid van een energiecorporatie die de gemeente energieneutraal wil maken. Als je iets wilt doen moet je dicht bij huis, bij jezelf beginnen!'

Jolt Oostra

Projectmanager Business Development

'Veiligheid eerst!'

Als SHEQ adviseur geef ik advies over arbo-zaken, energie-, milieu- en kwaliteitseisen. Ik heb te maken met directie, management, operationele afdelingen en externe partijen. Heel breed dus. AEB werkt met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen, daarom moeten we aan speciale Europese regelgeving, BRZO, voldoen.

In 2015 zijn de veiligheidsmaatregelen verscherpt. De invoering hiervan is een nogal ingewikkelde klus. Onze afdeling vertaalt en communiceert deze verplichtingen op een begrijpelijke manier in concrete technische en organisatorische maatregelen. Daarnaast doen we het project Veiligheid Eerst!, gericht op het verbeteren van de veiligheids-cultuur. Dat betekent: veiligheid op de agenda houden en continu in contact blijven met medewerkers. Denk aan het melden van onveilige situaties: elkaar aanspreken op het niet dragen van de verplichte PBM (persoonlijke beschermings-middelen). Het is een bewustwordingsproces binnen AEB. Of het werkt? Ik zie dat het steeds meer een gewoonte wordt. Dat is precies waar we naar toe moeten, dat moeten we vast houden!'

Michel Braam

SHEQ adviseur (Safety, Health, Environment & Quality) en H-BHV

Financiële ontwikkelingen

Algemeen

AEB Holding N.V. is opgericht in december 2013 ten behoeve van de verzelfstandiging van de gemeentelijke dienst Afval Energie Bedrijf. AEB heeft in 2015 een resultaat na belastingen behaald van € 11,4 miljoen. Dit is hoger dan in 2014 met name als gevolg van een hogere omzet door het ontbreken van belangrijke storingen en interrupties in 2015.

Herstel brand

In 2014 heeft AEB te maken gehad met een brand in een deel van de Afvalenergiecentrale. Het herstel na de brand is met enorme inzet van medewerkers volgens planning verlopen, waardoor de installatie gedurende 2015 weer met succes in gebruik is genomen. In overleg met experts en verzekeraars is één van de getroffen afvalverbrandingslijnen in korte tijd weer in gebruik genomen in de zogenaamde 'half - automaat' modus. Een deel van de volautomatische bewaking van het productieproces van deze lijn werd hiermee tijdelijk op andere wijze ingevuld. Daardoor werd de afvalverbranding en energieproductie eerder opgestart en is de omvang van de omzetsderving beperkt. De na de brand ingediende verzekeringsclaim, voor zowel de materiële schade als de bedrijfsschade, is inmiddels geheel uitgekeerd door de verzekeraars. Het resultaat na belastingen in 2015 is niet significant beïnvloed door de brand.

Omzet

De omzet van AEB wordt behaald door afvalverwerking en afvalscheiding, productie van elektriciteit en warmte en door teruggewonnen metalen uit het afval. Zowel in 2014 en 2015 is sprake van gederfde omzet als gevolg van storingen en calamiteiten. In 2015 is deze omzetsderving echter vrijwel geheel gedekt door de verzekering. Deze verzekeringsopbrengsten uit hoofde van bedrijfsschade zijn verantwoord onder de overige opbrengsten.

De omzet afvalverwerking is met € 2,7 miljoen gestegen ten opzichte van 2014. Dit is met name het

resultaat van een stijging van het gemiddelde tarief per ton voor afvalverwerking. De omzet energie is met € 2,9 miljoen gestegen ten opzichte van 2014. Dit is vooral het resultaat van een hogere energieproductie, deels teniet gedaan door lagere marktprijzen voor elektriciteit. De energieproductie is vooral gestegen als gevolg van het ontbreken van grote storingen en interrupties in 2015. In 2014 was hier wel sprake van. De daling van de gemiddelde prijs per MWh werd overigens beperkt door de termijnverkoop die AEB op elektriciteit afsluit.

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten betreffen voornamelijk (verzekerings)opbrengsten uit hoofde van bedrijfsschade als gevolg van de brand in november 2014, de subsidie 'Milieukwaliteit Elektriciteitsproductie' (MEP) en een subsidie voor een onderzoek naar gescheiden inzamelen dat samen met de stadsdelen van Amsterdam is opgestart. De stijging van de overige bedrijfsopbrengsten ten opzichte van 2014 wordt vooral verklaard door de hogere verzekeringsopbrengsten.

Kosten

De som der bedrijfslasten bedraagt € 156,2 miljoen. Deze kosten zijn gestegen ten opzichte van 2014 vooral als gevolg van hogere afschrijvingen, hogere onderhoudskosten en een gestegen inhuur van derden.

Netto financieringslasten

De netto financieringslasten bedroegen in 2015 €22,1 miljoen. In totaal werd aan de gemeente Amsterdam € 23,1 miljoen rente betaald. De rentelasten zijn gedaald als gevolg van de in december 2015 verrichte aflossingen van de door de gemeente Amsterdam verstrekte leningen.

Belastingen

Tot en met 31 december 2015 waren Afval Energie Centrale BV (AEC BV) en HR Centrale BV (HRC BV) op basis van geldende wet- en regelgeving niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Vanaf 1 januari 2016 geldt echter dat AEC BV en HRC

BV als privaatrechtelijke overheidslichamen belastingplichtig worden voor de vennootschapsbelasting. Echter, op grond van de vrijstelling voor quasi inbesteding zal, op grond van ingewonnen fiscaal advies, geen belaste winst ontstaan op het niveau van AEC BV en HRC BV.

Financiering / Eigen vermogen

AEB Holding N.V. heeft per 1 december 2015 alle schulden van haar dochtervennootschappen (Afval Energie Centrale B.V., HR Centrale B.V. en AEB Exploitatie B.V.) aan de Gemeente Amsterdam overgenomen, onder vrijwel dezelfde leningsvoorwaarden. Vervolgens is het eigen vermogen van AEB Holding N.V. versterkt middels een agiostorting van € 60 miljoen door de gemeente Amsterdam. De overeengekomen agiostorting is verrekend met door de gemeente verstrekte leningen. Als gevolg hiervan, in combinatie met het positieve resultaat van € 11,4 miljoen, is de financiële positie substantieel verbeterd. Het groepsvermogen van AEB Holding N.V. bedraagt € 93,4 miljoen per 31 december 2015.

Cashflow

De netto kasstroom van AEB Amsterdam bedraagt € 11,8 miljoen en is, onder meer, positief beïnvloed door een relatief laag investeringsniveau in 2015 en negatief beïnvloed door een normalisatie van het werkkapitaal.

Investerings

AEB Amsterdam werkt aan een transitie van de bedrijfsactiviteiten richting een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf. Om die transitie te realiseren wordt een investeringsprogramma uitgevoerd waarmee nieuwe bedrijfsactiviteiten worden opgezet, passend bij het doel. Daarnaast voert AEB Amsterdam investeringen uit die passen in de bestaande bedrijfsactiviteiten. Hieronder worden deze beide categorieën nader toegelicht.

Investerings going concern

De gerealiseerde investeringen voor 2015 bedroegen € 8,1 miljoen. Hierin begrepen zijn investeringen in extra capaciteit voor de warmteproductie voor het

stadswarmte netwerk, de realisatie van een opslag voor gebaald afval en diverse investeringen in de installaties. Ten opzichte van de begroting is een lager bedrag aan investeringen gerealiseerd, met name als gevolg van de focus op de herstelwerkzaamheden na de brand in de AEC. De initieel voor 2015 geplande investeringen in onder meer procesautomatisering en modificaties van de installaties zullen daarom later worden uitgevoerd.

Investerings business development

Bij de verzelfstandiging van AEB Amsterdam zijn middelen beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van initiatieven op het gebied van afvalvraagstukken. Deze middelen zijn onder meer gericht op de aanwending voor initiatieven als een mineralen opwerkingsinstallatie, een nascheidingsinstallatie, een vergister en groengasinstallatie. Een aanbestedingsprocedure voor de nascheidingsinstallatie wordt naar verwachting afgerond in 2016. Ook vindt in 2016 naar verwachting definitieve besluitvorming over uitvoering van het project plaats. De investeringen voor 2015 bedroegen € 1,4 miljoen en hebben betrekking op de voorgenomen realisatie van de nascheidingsinstallatie en mineralen opwerkingsinstallatie.

Marktontwikkelings

Afvalmarkt

De ontwikkeling naar het steeds meer terugwinnen van grondstoffen uit afval zet geleidelijk door. Recycling wordt ook gestimuleerd door overheidsmaatregelen als de in 2015 in Nederland ingevoerde belasting op verbranden van afval. AEB speelt in op deze ontwikkeling met potentiële investeringsprojecten als de nascheidingsinstallatie en de mineralen opwerkingsinstallatie. Dit zal echter leiden tot een lager aanbod van afval voor de afvalverbrandingsinstallaties. Op de Noordwest-Europese markt is nog ruimschoots voldoende brandbaar afval aanwezig. Mede dankzij de import van brandbaar afval uit het Verenigd Koninkrijk is de Nederlandse afvalmarkt weer in evenwicht en lijkt er een stabiel

prijsniveau te ontstaan. In 2015 werd door het Verenigd Koninkrijk ca. 2,6 mega ton geëxporteerd waarvan ca. 1,2 mega ton naar de Nederlandse verbrandingsinstallaties. AEB heeft daarvan ruim 0,2 mega ton thermisch verwerkt. Met de borging van deze leveringen heeft AEB Amsterdam ook in 2015 de beschikbare verwerkingscapaciteit van de installaties kunnen benutten.

Energiemarkt

De elektriciteitsprijzen zijn de laatste jaren flink gedaald. Dit wordt onder meer veroorzaakt door de opkomst van met wind- en zonne-energie opgewekte elektriciteit, de aanbod variaties als gevolg daarvan (invloed van voldoende zon en/of wind), goedkope stroom uit kolencentrales en de ruimere beschikbaarheid van grensoverschrijdende transportverbindingen.

Ook in 2015 zijn de elektriciteitsprijzen verder gedaald.

De strategie van AEB om elektriciteit enkele jaren vooruit te verkopen leidt tot een dempend effect voor wat betreft de invloed van lagere elektriciteitsprijzen op de omzet elektriciteit.

Grondstoffenmarkt

De natuurlijke grondstoffen worden schaarser. Dit is echter nagenoeg niet zichtbaar geweest in de prijsontwikkeling in 2015. Grondstofprijzen stonden onder druk onder meer door de afname van economische groei in China.

Een feit blijft dat er steeds meer ingezet wordt op recyclen. Op een andere wijze kan niet aan de wereldvraag naar grondstoffen worden voldaan. De nationale overheden en de Europese Unie stimuleren daarom recycle- en hergebruik initiatieven en efficiency in ge- en verbruik. Het omschakelen naar een circulaire economie staat hoog op de agenda's van politiek en bedrijven. Een voorbeeld daarvan is 'Van Afval Naar Grondstof' (VANG). De rijksoverheid heeft VANG ontwikkeld als beleidskader om de transitie naar een circulaire economie te bevorderen.

Interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het interne risicobeheersings- en controlesysteem moet de realisatie van doelstellingen bewaken, betrouwbare financiële verslaggeving waarborgen en zorgen voor de naleving van wet- en regelgeving. De directie is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitbouw van dit systeem en voor de beoordeling van de effectiviteit ervan.

De onderneming hanteert diverse instrumenten om te zorgen voor een goed werkend intern risico-beheersings- en controlesysteem. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan een adequate opzet en inrichting van de organisatie, het handhaven van een systeem van monitoring inclusief periodieke rapportages, en de implementatie en handhaving van procedures en reglementen (zoals bijvoorbeeld autorisatieregelingen en treasury statuut) en het implementeren van gedragsregels.

De directie onderkent het belang van een goede opzet en werking van het intern risicobeheersings- en controlesysteem. In 2015 is onder meer gestart met een beoordeling van de belangrijkste risico's. Mede op basis van deze beoordeling en de bijgestelde ambities van de organisatie, zal de komende jaren het intern risicobeheersings- en controlesysteem verder worden uitgebouwd.

In de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening wordt het beleid betreffende het gebruik van financiële instrumenten nader toegelicht.

Personeel

Per 31 december 2015 werkten 403 medewerkers bij AEB Amsterdam. Als gevolg van vervolgstappen op de implementatie van de huidige hoofdstructuur met business units en valuecenters wordt een beperkte daling van de personeelsbezetting verwacht. Realisatie van business development projecten zal daarentegen naar verwachting enige uitbreiding van

de personeelsbezetting tot gevolg hebben. De medezeggenschap van onze medewerkers wordt ingevuld door de ondernemingsraad. In dit document is separaat een verslag van de OR opgenomen.

Samenstelling directie

Bij een evenwichtige verdeling van de zetels van de directie wordt ten minste 30% van de zetels bezet door vrouwen en ten minste 30% door mannen, voor zover deze zetels worden verdeeld over natuurlijke personen. Gedurende het boekjaar 2015 bestond de voltallige directie (twee leden) van AEB uit mannelijke leden. Dat er binnen de directie geen sprake is van een evenwichtige verdeling, zoals hiervoor bedoeld, is voornamelijk het gevolg van de geringe omvang van de directie. Om in de toekomst toch te komen tot een evenwichtige(re) verdeling zal, zodra er weer een vacature ontstaat, bij gelijke geschiktheid van kandidaten de voorkeur uitgaan naar een vrouw.

Risicoparagraaf

In deze paragraaf zijn de relevante risico's voor AEB Amsterdam beschreven, uitgaande van de actuele situatie, zowel in- als extern.

Bodemverontreiniging

AEB heeft, op grond van een onderzoek door een ingenieursbureau, een voorziening getroffen voor te verwachten saneringskosten. In de uitvoering van de sanering kan aanvullende verontreiniging aan het licht komen.

Prijsonwikkelingen

De omzet van AEB Amsterdam is onder meer afhankelijk van marktprijzen voor elektriciteit en gerecyclede metalen. Ontwikkeling van die prijzen heeft in de laatste jaren grote schommelingen laten zien. Een laag prijsniveau heeft een ongunstig effect op de financiële resultaten van AEB.

Verwerkingstarieven en bezetting

Het afvalaanbod kan afnemen als gevolg van de trend om meer afval te scheiden. Hierdoor, en in het licht van de in Nederland beschikbare verbrandingscapaciteit, kunnen de verwerkingstarieven onder druk komen te staan. Een laag prijsniveau heeft een ongunstig effect op de financiële resultaten van AEB. AEB streeft een zodanig contractenportfolio na dat de verbrandingscapaciteit optimaal wordt benut. Tot nu toe is AEB Amsterdam goed in staat om voldoende afval aan te trekken tegen aanvaardbare prijzen.

Beschikbaarheid afvalenergiecentrales

De beschikbaarheid van de afvalenergiecentrales is bepalend voor de operationele en financiële resultaten van AEB. Het risico op het niet beschikbaar zijn van de centrales wordt onder meer gereduceerd door het ontwikkelen en uitvoeren van een meerjarig onderhoudsplan. Indien zich dit risico toch voltrekt, worden de gevolgen gemitigeerd door de gecontracteerde verzekeringspolis. De van toepassing zijnde eigen risico's zijn echter significant. AEB is met marktpartijen in onderhandeling over de wijze waarop en onder welke condities de verzekeringspolis zal worden gecontinueerd met ingang van 1 juli 2016.

Business development Investerings

De transitie naar een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf zal naar verwachting ook significante investeringen behelzen. De voortgang en inhoud van deze projecten wordt intensief gevolgd en daar waar nodig aangepast. Indien deze projecten niet kunnen worden gerealiseerd tegen aanvaardbare rendementen, zal er sprake zijn van een ongunstig effect op de financiële resultaten van AEB.

Financiering

De beschikbaarheid van een adequate financiering is bepalend voor de continuïteit van AEB. AEB wordt gefinancierd door de gemeente Amsterdam. Aan deze financiering zijn convenanten verbonden waar AEB op dit moment aan voldoet. AEB is met de gemeente overeengekomen om deze financiering,

met uitzondering van de achtergestelde lening, uiterlijk op 31 december 2018 extern te herfinancieren.

Amsterdam, 29 april 2016

Directie:

J.W.A. de Swart

J. Pranger

D. Kappelle (vanaf 1 februari 2016)

Duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf

Duurzame bijdrage in 2015

Hergebruik grondstoffen

AEB wint metalen terug uit bodemassen en maakt de minerale fractie van bodemassen geschikt voor fundatiemateriaal voor de wegenbouw. Daarnaast worden in het Regionaal Sorteercentrum (RSC), via de Afvalpunten en op het Depot Bijzonder Afval (DBA) afvalstromen geschikt gemaakt voor recycling. Naast deze grondstofstromen die worden teruggewonnen uit afvalstromen is AEB ook verantwoordelijk voor de duurzame verwerking van brongescheiden stromen (oud papier en karton, glas, plastic en textiel) in Amsterdam.

Duurzame Energie

Door afval om te zetten in energie en grondstoffen is AEB de grootste opwekker van duurzame energie in Amsterdam. Van de totale hoeveelheid duurzame energie die in Amsterdam wordt geproduceerd (2.739 TJ in 2015), wordt 2.221 TJ (81%) door AEB geleverd. Dit doen we door in onze efficiënte Afvalenergiecentrale (AEC) en de Hoogrendement Centrale (HRC) afval om te zetten in duurzame elektriciteit en warmte.

De door AEB bereikte duurzaamheidsresultaten staan in de tabel op de volgende pagina.

Deze cijfers worden in de volgende paragrafen toegelicht.

Grondstoffen

Terugwinning secundaire grondstoffen

Na de verwerking van afval in een verbrandingsinstallatie blijven ruwe bodemassen over die uit metalen en een zogenoemde minerale fractie bestaan. Met de slakopwerkingsinstallatie (SOI) is AEB in staat om de ferro-metalen en non-ferro metalen (koper, aluminium) uit de bodemas terug te winnen. Hierna wordt met behulp van de Advanced Dry Recovery-installatie (ADR) – een gezamenlijk project van AEB en Inashco - de minerale fractie van bodemas verder opgewerkt. Daarmee maakt AEB stappen om te kunnen voldoen aan de Green Deal Bodemas².

In 2015 heeft AEB ruim 19.012 ton ferro-metalen en 6.708 ton non-ferro (waarvan 1.555 ton RVS) metalen teruggewonnen uit de ruwe bodemas; in totaal bijna 26 kton. De teruggewonnen metalen worden verder gerecycled bij gespecialiseerde bedrijven. Van het overgebleven materiaal, de bewerkte bodemas, is 242.955 ton geproduceerd.

Grof huishoudelijk afval / Afvalpunten

AEB beheert de zes Afvalpunten van de gemeente Amsterdam. Bewoners en bedrijven kunnen hier hun grof huishoudelijk afval naar toe brengen. Ook grof huishoudelijk afval dat aan de straat wordt opgehaald in de stadsdelen, gaat deels naar de Afvalpunten. Hiermee bevordert AEB het scheiden van afval door bewoners en de realisatie van grondstoffenterugwinning.

² Bodemas, restproduct van de afvalenergiecentrales (AEC's), wordt gebruikt in civieltechnische werken. Het vervangt daar primaire grondstoffen als zand en grind. Tot nu toe wordt het materiaal toegepast als een zogeheten IBC-bouwstof (Isoleren, Beheersen en Controleren) volgens de regels van het Besluit Bodemkwaliteit. In de Green Deal die de Vereniging Afvalbedrijven (VA) in 2012 heeft afgesloten met de rijksoverheid, is afgesproken dat in 2017 minstens de helft van de geproduceerde bodemas wordt toegepast als 'vrij toepasbare bouwstof' buiten de IBC-categorie.

Grondstoffen (ton)

	2015	% van verwerkte hoeveelheid afval *	2014	% van verwerkte hoeveelheid afval **
Bodemass	242.955	18	273.343	20,0
Ferro (schroot)	19.012	1,4	21.472	1,5
Non-ferro	5.153	0,4	5.869	0,4
RVS	1.555	0,11	2.672	0,19

* De hoeveelheid verwerkt (afval en slib) was in 2015 1.352.195 ton.

** De hoeveelheid verwerkt (afval en slib) was in 2014 1.395.444 ton.

De Afvalpunten zijn in 2015 144.000 keer bezocht door bewoners van Amsterdam: 4.000 bezoeken meer dan vorig jaar. Het lijkt erop dat burgers de Afvalpunten steeds beter weten te vinden, onder andere dankzij een gerichte promotiecampagne. Daarnaast weten (kleine) bedrijven en de stadsdelen de Afvalpunten steeds beter te vinden. In totaal is er 70.325 ton afval gebracht. Hiervan is 34.438 ton geschikt gemaakt voor hergebruik.

Voorbeelden van verwerkte stromen met 100% materiaalhergebruik bij de Afvalpunten:

- 888 ton papier en karton
- ton bouw- en sloopafval (86% materiaalhergebruik)
- 2.962 ton schoon puin
- 3.537 ton plantaardig afval (tuinafval)
- 5 ton piepschuim.

Elektrische en elektronische apparatuur / Regionaal Sorteercentrum (RSC)

Op het Regionaal Sorteercentrum (RSC) wordt elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) afkomstig uit Amsterdam en omstreken ingezameld, opgeslagen en afgevoerd. In 2015 is in totaal 3.099.856 kg AEEA verwerkt; 1.385.780 kg AEEA vanuit de 6 Afvalpunten van AEB Amsterdam en 1.714.076 kg AEEA vanuit buitengemeenten.

Daarnaast worden allerlei sorteerkzaamheden uitgevoerd op het gebied van recycling en grondstoffenterugwinning.

Voorbeelden van verwerkte stromen met 100% materiaalhergebruik bij het RSC:

- 168 ton papier
- 83 ton ijzer
- 67 ton banden met/zonder velg

- 44 ton stekkers
- 42 ton textiel (95% materiaalhergebruik)
- 37 ton aluminium
- 12 ton harde kunststoffen
- 4 ton kerstverlichting.

Bijzonder afval

In 2015 heeft het Depot bijzonder afval (DbA) 15,3 miljoen kilo gevaarlijk afval van gemeenten, bedrijven en particulieren verwerkt. Dit is ruim 12% minder dan in 2014 (17,5 miljoen kilo). Dit was met name het gevolg van de verminderde beschikbaarheid van de AEC door de herstellwerkzaamheden na de brand. Van het gevaarlijk afval wordt 774 ton hergebruikt.

Voorbeelden zijn (1) het terugwinnen van zilver uit fixeervloeistof die bij het ontwikkelen van foto's wordt gebruikt en (2) het recyclen van elektrakabels bij het Depot bijzonder afval (DbA). Na het opwerken van de kabels kunnen zowel het rode koper als het kunststofgranulaat voor 100% worden hergebruikt. In 2015 is op deze wijze 43,8 ton rood koper en 43,2 ton kunststofgranulaat opgewerkt.

Tezamen met de 25.720 ton metalen uit de bodemas, de 3.599 ton van het RSC en de 34.438 ton van de Afvalpunten heeft AEB in 2014 64,5 kton materiaalhergebruik gerealiseerd in haar proces.

Brongescheiden afvalstromen

AEB verzorgt voor de gemeente Amsterdam ook de inzameling en verwerking van de brongescheiden afvalstromen oud papier en karton, glas, plastic en textiel. In totaal is bij de verwerking van deze brongescheiden stromen 43.800 kton materiaalhergebruik gerealiseerd.

Brongescheiden afvalstromen (ton)

2015	
Oud papier en karton (OPK)	21.865 ton
Glas	17.654 ton
Plastic	735 ton
Textiel	2.546 ton
Totaal	43.800 ton

Geleverd gips

	2015	% van verwerkte hoeveelheid afval *	2014	% van verwerkte hoeveelheid afval **
Gips (HRC) (ton)	2.569	0,44	2.072	0,36

* De hoeveelheid verwerkt (afval en slib) in de HRC was in 2015: 590.362 ton.

** De hoeveelheid verwerkt (afval en slib) in de HRC was in 2014: 575.478 ton.

Brongescheiden afvalstromen (ton)

In de rookgasreiniging van de HRC worden zwaveloxides (SOx) afgevangen door de toevoeging van Calcium carbonaat CaCO₃. Als gevolg van een chemische reactie met oxidatielucht ontstaat Calciumsulfaat, zuiver gips. Dit gips wordt geleverd aan de gipsindustrie.

Afval**Brandbaar afval**

De hoeveelheid verwerkt (afval en slib) was in 2015 1.352.195 ton (2014 - 1.395.444 ton) bestaande uit 738.339 ton huishoudelijk afval, 544.157 ton bedrijfsafval en 69.699 ton slib.

De hoeveelheid verwerkt (afval en slib) in de AEC was in 2015: 761.833 ton (2014 - 819.966 ton).

De hoeveelheid verwerkt (afval en slib) in de HRC was in 2015: 590.362 ton (2014 - 575.478 ton).

Afval uit het buitenland

In Nederland is ruimte om brandbaar afval uit het buitenland te verwerken. Door afval uit Groot-Brittannië te importeren hoeft het daar niet gestort te worden. Storten van afval brengt veel uitstoot van CO₂ met zich mee en wordt ontmoedigd in Groot-

Brittannië door stijgende storttarieven. AEB kan dankzij de gunstige ligging in de Amsterdamse haven en de efficiënte centrales een belangrijke bijdrage leveren aan het verbranden van dit buitenlands afval. De uitstoot die het transport oplevert, is hierbij verwaarloosbaar klein vergeleken met de vermeden CO₂-uitstoot doordat het afval niet wordt gestort.

Van het huishoudelijke afval is ruim 207.000 ton geïmporteerd uit Groot-Brittannië.

Slib

Bij de naastgelegen rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) van Waternet wordt het via het riool aangevoerde afvalwater, van huishoudens en bedrijven gezuiverd. Bij het zuiveringsproces komt onder andere zuiveringsslib vrij. Dit wordt bij AEB duurzaam verwerkt in de AEC en HRC. Elders in Nederland wordt dit slib eerst gedroogd en vervolgens verbrand in speciale slibverbrandingsinstallaties, cementovens of elektriciteitscentrales.

Rendement

Producenten van duurzame elektriciteit kunnen in het kader van de Milieukwaliteit van de Elektriciteits Productie (MEP) tot en met 2017 profiteren van een subsidie. De maximum subsidie wordt verkregen bij een rendement van boven de 30%. De HRC is de meest efficiënte afvalverbrandingsinstallatie ter

Tabel 1: Duurzaamheidsresultaten 2015

Afval		2015
Afval verwerkt (ton)		1.282.495
	Afval verwerkt AEC (ton)	738.339
	Afval verwerkt HRC (ton)	544.157
Slib verwerkt (ton)		69.699
	Slib AEC (ton)	23.494
	Slib HRC (ton)	46.205
Afval (incl. slib) verwerkt (ton)		1.352.195
	Afval (incl. slib) verwerkt AEC (ton)	761.833
	Afval (incl. slib) verwerkt HRC (ton)	590.362
Rendement AEC (%)		23,47
Rendement HRC * (%)		31,11
Biogas verwerkt (Nm³)		10.258.546
Energie		
Elektriciteit uit afval geleverd (MWh)		889.277
	AEC	402.521
	HRC	486.756
Warmte uit afval geleverd (GJ)		565.305
	AEC	408.257
	HRC	157.049
Duurzame energie geleverd uit biomassa (Primaire energie - TJ)		289
Elektriciteit uit biomassa (MWh)		23.726
Warmte uit biomassa (GJ)		76.939
Warmte geleverd (Waternet + WPW) (GJ)		642.244
Elektriciteit geleverd aan derden (MWh)		913.003
Grondstoffen		
Materiaalhergebruik totaal (ton)		108.300
Metalen uit bodemas (ton)		25.720
	Ferro's	19.012
	Non-ferro's **	6.708
Afvalpunten totaal (ton)		34.438
Regionaal Sorteercentrum (ton)		3.599
Depot bijzonder afval (ton)		774
Brongescheiden stromen (ton)		43.800
	Oud papier en karton	21.865
	Glas	17.654
	Plastic	1.735
	Textiel	2.546
CO ₂ -reductie		
Potentieel netto vermeden CO₂ emissie conform EpE-protocol (ton)		214.600

* 12 maanden voortschrijdend MEP rendement

** Inclusief roestvast staal (RVS)

wereld met in 2015 een 12-maands voortschrijdend gemiddelde MEP-rendement van 31,11%. Het rendement van de AEC bedroeg 23,47 %.

Biogas

Behalve uit afval wekt AEB ook energie op uit andere bronnen. Bij het nabijgelegen Waternet wordt het rioolwater gezuiverd. Na de rioolwaterzuivering blijft slib over. Wanneer dit slib vergist ontstaat biogas. Het biogas wordt via een gastransportleiding naar AEB getransporteerd. Vervolgens zet AEB het op twee manieren om in energie.

Bij AEB vindt eerst reiniging van het biogas plaats. Vervolgens wordt het gereinigde gas verdeeld over vier biogasmotoren. Deze zetten biogas om in elektriciteit en warmte. De elektriciteit wordt geleverd aan het net, de warmte wordt benut in het stadswarmtenet. Deze warmte is voldoende om aan de warmtevraag van circa 3.000 woningen te voldoen. AEB levert daarnaast ook restwarmte uit de rookgasreiniging aan de Rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI). Waternet gebruikt deze warmte om slib te vergisten en spaart daarmee gas uit. Zo hebben zowel Waternet en AEB als het milieu baat bij de verwerking van biogas.

Energie

Elektriciteit en warmte uit afval en biomassa

In 2015 heeft AEB 913.003 MWh elektriciteit en 642.244 GJ warmte geleverd. Deze productie is vooral tot stand gekomen door de verwerking van afval (889.277 MWh en 565.305 GJ) en in mindere mate door de verwerking van (10.258.546 Nm³) biogas (23.726 MWh en 76.939 GJ). De totale hoeveelheid geleverd energie¹ is hiermee uitgekomen op 3.717.113 GJ.

¹ Energie geleverd totaal = (Elektriciteit geleverd op het net*3,6)+(2/3)*Warmte geleverd

R1-status

Jaar	R1-waarde AEC (Energie-efficiëntie volgens EU)	R1-waarde HRC (Energie-efficiëntie volgens EU)
2009	0,63	0,78
2010	0,67	0,91
2011	0,71	0,92
2012	0,74	0,94
2013	0,74	0,94
2014	0,74*	0,95
2015	0,71	0,94

* De werkelijke R1-waarde van de AEC was in 2014 lager, maar omdat dit het gevolg was van tijdelijke turbineproblemen, is met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) overeengekomen dat de hier genoemde waarde representatiever is voor de prestaties van de AEC over geheel 2014.

R1-status

In de Europese Kaderrichtlijn afvalstoffen (KRA) staat dat afvalverbrandingsinstallaties ("avi"), die bestemd zijn voor het verwerken van stedelijk afval' en voldoende energie-efficiënt zijn, in aanmerking komen voor de zogenaamde R1-status. AEB heeft de R1-status al sinds 2009 en hierdoor is het onder meer mogelijk om afval uit het buitenland te importeren. De R1-waarden voor de AEC en HRC bedroegen in 2015, respectievelijk, 0,71 en 0,94, ruim boven de grenswaarde van 0,60.

Duurzame warmte voor de stad

Stadswarmte betekent betaalbare, betrouwbare en duurzame energie voor de stad Amsterdam. Sinds 1999 voorziet Westpoort Warmte B.V. ("WPW"), een joint venture van AEB en N.V. Nuon Warmte, een deel van Amsterdam van warmte. De hierbij benutte bronnen van stadswarmte zijn (1) onze afvalenergiecentrales en de biogasinstallatie, (2) de rioolwaterzuiveringsinstallatie van Waternet en (3) de vergistingsinstallatie van Orgaworld.

Door de mix van duurzame bronnen is maar liefst 70% van de stadswarmte van WPW volledig klimaat-neutraal. Daarmee leveren WPW en AEB een belangrijke bijdrage aan het realiseren van de klimaatambities van de stad, namelijk om in 2040 230.000 woningequivalenten (w_{eq}) aan te sluiten op zo

duurzaam mogelijke bronnen. Het WPW-net omvat inmiddels circa 22.000 aangesloten woning-equivalenten (w_{eq}). Dit resulteert jaarlijks in ca 25.000 ton minder CO₂-uitstoot door cv-ketels.

Er is in 2015 in Amsterdam een record aantal van 6.000 woningequivalenten op warmte aangesloten. Het aandeel van WPW hierin bedroeg ca 2.500 nieuwe woningequivalenten (w_{eq}).

Voor de nieuwbouw is het afgelopen jaar hard gegroeid, maar ook bestaande bouw draagt bij aan de groei. Op basis van de goed gevulde orderportefeuille wordt ook het komende jaar weer een stevige groei van het aantal aansluitingen verwacht.

In 2016 zal Noorderwarmte worden afgerond. Noorderwarmte betreft de aanleg van een 17 km lange leiding vanaf AEB, via de Hemwegcentrales, onder het IJ en dwars door Noord. Ook in Nieuw-West is hard gewerkt aan de koppelleiding onder de Sloterplas. Al deze transportleidingen maken het realiseren van een groei in het aantal aansluitingen (bestaand en nieuwbouw) mogelijk.

Met de gemeente is in 2015 gewerkt aan de uitwerking van een Stad zonder gas. Warmte zal daarvoor een belangrijke techniek zijn met onder andere AEB als (hoofd)bron. Afspraken tussen de gemeente, eigenaren van gebouwen en WPW zullen een verdere versnelling en continuering van de groei van het netwerk mogelijk maken. Deze gesprekken zullen in 2016 verder worden voortgezet. Een succesvolle afronding zal een belangrijke bijdrage leveren aan het realiseren van de ambitie van 230.000 w_{eq} in 2040.

Duurzame projecten t/m 2018

AEB heeft als doelstelling om in 2018 meer grondstoffen terug te winnen (van 110 kton naar 300 kton) en meer energie uit biomassa op te wekken (van 302 TJ naar 561 TJ). Hier wordt sinds 2014 op gestructureerde wijze samen met partners aan

gewerkt. In 2015 heeft AEB de volgende business development projecten onderzocht en uitgewerkt:

Nascheidingsinstallatie

Deze installatie scheidt na inzameling van huishoudelijk restafval de kunststoffen, het organisch materiaal en papier en karton uit dat afval. Het kunststof kan verder worden gesorteerd (zie hieronder bij Kunststofsorteerinstallatie) en gerecycled. Het organisch materiaal kan worden vergist en omgezet tot groengas (zie hieronder bij Vergister en Groengasinstallatie). De installatie beoogt 300 kton restafval van de gemeente Amsterdam en partnergemeenten te scheiden. De geplande ingebruikname is 2017.

Vergister en Groengasinstallatie

De vergister zal het nagescheiden organisch materiaal uit de nascheidingsinstallatie omzetten in biogas. De groengas installatie beoogt de grootschalige omzetting van biogas in groengas. Dit groengas wordt vervolgens geleverd aan het aardgasnet. Dit project wordt in samenwerking met Waternet uitgewerkt.

Mineralen uit bodemas

De mineralen opwerkingsinstallatie maakt de minerale fractie van bodemas geschikt als volwaardig zand/grindvervanger, bijvoorbeeld voor bouwproducten, in lijn met de Green Deal AEC Bodemas. Dit betekent een hoogwaardigere toepassing dan de huidige toepassing als wegfundatiemateriaal. In 2015 zijn op grote schaal proeven van start gegaan. Dit is gebeurd in samenwerking met partner Inashco.

Kunststofsorteerinstallatie (KSI)

Dit betreft een installatie die nagescheiden (eventueel in combinatie met brongescheiden) kunststof verpakkingsafval nasorteert in verschillende kunststoffracties. Deze kunststoffracties kunnen dan apart gerecycled worden. Wegens schaalvoordelen wordt gekeken of dit gezamenlijk kan met partners die ook kunststof bron- en nascheiden.

Slibdroging

Een eerste verkenning heeft uitgewezen dat het grootschalig opwerken van rioolslib naar een grondstof of duurzame energiedrager - middels droging - een mogelijk interessante optie kan zijn. Dit is ook van toepassing voor digestaat, het materiaal dat overblijft na toekomstige vergisting.

Innovatieprogramma

Ook heeft AEB in 2015 verschillende projecten onderzocht om na 2018 verdere stappen te zetten in de transitie naar een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf. Het innovatieprogramma was in 2015 opgebouwd rond zes thema's. Deze thema's sluiten aan bij de strategie van AEB en zijn als volgt:

- omzetting biomassa naar energie
- omzetting biomassa naar grondstoffen
- scheiden, sorteren, inzamelen
- opwerken grondstoffen
- lokale kringlopen sluiten
- CO₂ afvangst en levering.

Alle onderwerpen uit het innovatieprogramma worden onderzocht in samenwerking met partners. Dit zijn kennisinstellingen, regionale partijen, overheden en start-ups. Er wordt gebruik gemaakt van regionale, nationale of Europese onderzoek-subsidies. Daarnaast worden er continu stagiairs/afstudeerders betrokken bij de uitvoering van het innovatieprogramma. Enkele concrete projecten die in 2015 zijn onderzocht:

- Omzetting van vuile biomassa -stromen naar aromaten. Dit levert goede resultaten voor groente- en fruitafval op labschaal en wordt verder onderzocht in 2016.
- Proef met inzameling van brongescheiden stromen via gekleurde zakken in Amsterdam Zuidoost.
- Verkenning van magnetische dichtheidsscheiding voor het residu van elektrakabels in aparte plasticsoorten
- Onderzoek naar verschillende afvangstechnieken voor CO₂ ten behoeve van levering aan de tuinbouw.

Internationale kansen

Internationaal bestaat er veel belangstelling voor de technologie van onze HRC, met name in China. Dit is niet alleen vanwege het hoge energetisch rendement, maar ook vanwege de hoogstaande rookgasreiniging. AEB onderzoekt mogelijke internationale samenwerking om tot duurzame oplossingen voor afvalverwerking te komen.

In 2015 heeft AEB een haalbaarheidsstudie gedaan naar de implementatie van HR technologie in Shenzhen, China. Deze haalbaarheidsstudie krijgt een vervolg in 2016.

Stakeholders

AEB wil partner zijn in het oplossen van afvalvraagstukken. Daarvoor werken wij aan langdurige samenwerking. AEB heeft een grootschalig Partner Tevredenheid Onderzoek (PTO) uitgevoerd in het eerste kwartaal van 2015. De respons was zeer hoog. AEB scoorde 7,3 (doelstelling voor 2018: >7,5). Het onderzoek toont goed aan waar AEB reeds wordt gewaardeerd en waar zij zich kan verbeteren. Hiertoe zijn verbeterplannen opgesteld die moeten leiden tot een hogere mate van partnertevredenheid.

AEB heeft met omliggende gemeenten verschillende kernen de duurzaamheidsambities en business development projecten besproken, zodat deze zo goed mogelijk aansluiten bij de wensen van de gemeenten. Zo wil de gemeente Amsterdam in 2020 65% van het afval scheiden (t.o.v. 27% nu). AEB kan daar significant aan bijdragen met de ontwikkeling van de nascheidingsinstallatie.

Daarnaast heeft AEB enkele stakeholders specifiek bevestigd over welke thema's op het gebied van MVO belangrijk worden gevonden.

'We zijn echt een voorloper'

'Als procestechnoloog houd ik mij bezig met de kwaliteit van de bodemassen. Die moet namelijk aan strenge eisen voldoen. Nu bevatten bodemassen onder andere nog zware metalen en zouten en dienen ze als onderlaag voor snelwegen. Op den duur zouden die elementen alsnog kunnen weglekken en in het milieu terechtkomen. Daarom moeten bodemassen net zo schoon worden als grind en zand, wat je gewoon in je achtertuin kunt leggen. Dat maakt bodemas dus veel breder toepasbaar. Met de nieuwe installatie maken we straks dus echt een grondstof, zo'n 300.000 ton per jaar. Ik zorg ervoor dat het proces optimaal verloopt, signaleer verbeteringen en voer ze door.

De proeven verliepen positief; onze techniek werkt. Op basis hiervan ontwerpen en bouwen we de installatie. Wij hebben echt een uniek concept, binnen Nederland zijn we een voorloper. Ik vind het mooi om bezig te zijn met iets wat er echt toe doet.'

Johan Mijs

Procestechnoloog bodemassen

'Die bevologenheid is wel typerend'

'De vele veranderingen in onze organisatie raken natuurlijk ook HR. Er komt een hele andere bedrijfsstructuur, dat heeft nogal wat voeten in aarde. Nieuwe functies, gewijzigde functies, vacatures... Het gaat om een grootscheepse verandering die de OR inmiddels heeft goedgekeurd. We gaan met AEB een andere kant op, dat vraagt om een andere manier van werken: commerciëler denken, resultaatgerichter zijn. Ook moeten we leren elkaar aan te spreken op elkaars gedrag.

Dat geldt echt voor iedereen. Zo'n cultuuromslag is niet van vandaag op morgen gebeurd. Dat gaat stap voor stap. Je kunt niet alles tegelijk over de medewerkers uitstorten. We hebben vijf kernwaarden geformuleerd, die geven richting aan ons handelen. De mooiste? Voor mij is dat Bevologenheid. Hoe verschillend de mensen bij AEB ook zijn, die bevologenheid in het werk is echt typerend; een soort rode draad. Dat is iets om trots op te zijn. Maar vooral: iets dat we heel erg moeten koesteren!'

Rosalie van Hoek

HR adviseur

Veiligheid

De industriële processen bij AEB brengen veiligheidsrisico's met zich mee. Bij AEB staat veiligheid voorop, voor onze medewerkers, voor bezoekers en voor de omgeving. Ons doel is om van AEB een ongevalsvrij bedrijf te maken.

Veiligheid Eerst!

Op basis van de uitkomsten van een door DuPont uitgevoerde nulmeting in 2014 op onze veiligheidsprestatie is in 2015 het meerjarenprogramma 'Veiligheid Eerst' opgestart.

De veiligheidscampagne heeft na een introductieperiode waarin de gouden veiligheidsregels op de kaart zijn gezet, een vervolg gekregen met een aantal campagnethema's zoals bijvoorbeeld de werkvergunning. Het onderwerp veiligheid is intensief onder de aandacht gebracht met een middelenmix van spiegelstickers, tafelstandaards, presentaties in personeelsbijeenkomsten, etc.

Incidenten met letsel en verzuim

In 2015 vonden 36 incidenten met letsel plaats waarbij eigen medewerkers of derden betrokken waren. De verhoging van deze waarde (2014 in totaal 22 letselongevallen) wordt in belangrijke mate toegeschreven aan een over de hele linie toegenomen meldingsbereidheid. De gemelde ongevallen zijn geanalyseerd en er is actie ondernomen om herhaling te voorkomen.

Een zestal incidenten met letsel hebben tot verzuim geleid. Het type incident had in 4 gevallen betrekking op vallen, struikelen en uitglijden. Daarnaast was er een incident met beknelling en was er een incident met rugletsel van een heftruckchauffeur.

De Lost Time Injury Frequency (LTIF) is het aantal ongevallen met verzuim x 1.000.000, gedeeld door het totaal aantal uren. Het 12-maands voortschrijdend gemiddelde van de LTIF is in 2015 uitgekomen op $6 \cdot 1.000.000 / 1.448.933 = 4,14$, een daling van bijna 30%.

Milieu

AEB heeft maatschappelijk verantwoord ondernemen hoog in het vaandel staan. AEB streeft ernaar om de impact van onze bedrijfsprocessen op het milieu tot een minimum te beperken. Speerpunten hierbij zijn (1) beperking van de uitstoot en lozing van milieubelastende stoffen naar de lucht en water en (2) efficiënt gebruik van water en (3) bescherming van de bodem. Ook het efficiënte gebruik van hulpstoffen en reductie van de hoeveelheid procesafvalstoffen heeft de continue aandacht.

AEB is in alle gevallen minimaal gehouden aan de standaarden bepaald door wet- en regelgeving en specifiek aan de voorschriften uit de revisievergunningen Milieu en Waterwet.

Meldingsplichtige milieu-incidenten

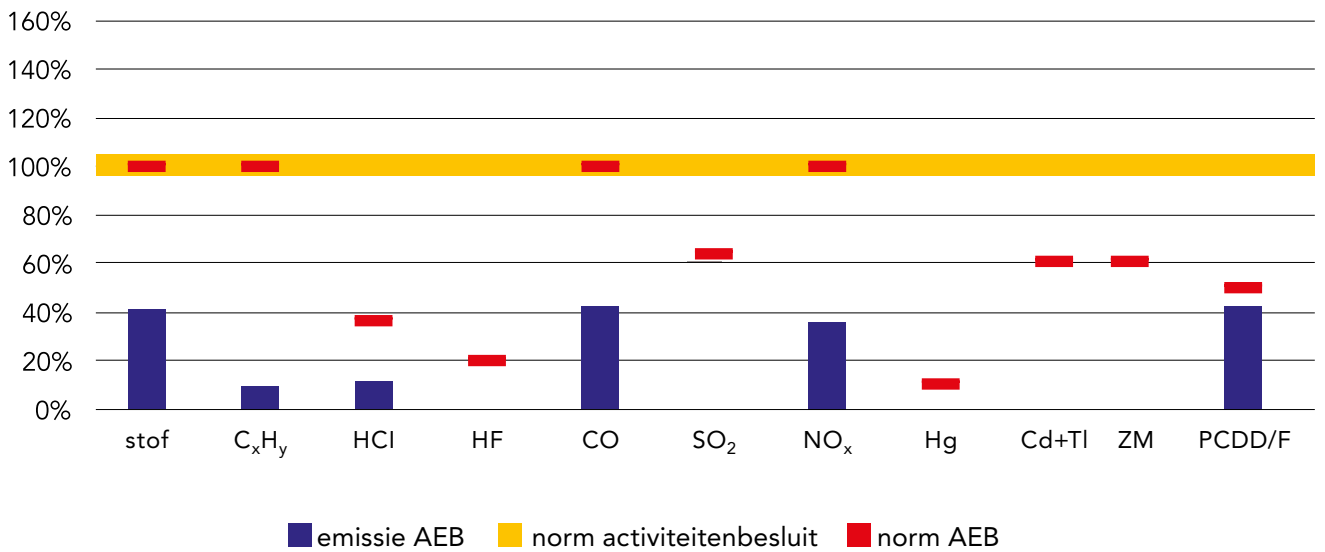
Als gevolg van overschrijding van de grenzen opgenomen in de vergunning, zijn 17 milieu-incidenten gemeld aan het bevoegd gezag in 2015.

Ongevallen met letsel en verzuim

	2015	2014
Incidenten met letsel	36	22
AEB	21	10
Derden	15	12
Incidenten met letsel en verzuim	6	7
AEB	5	3
Derden	1	4
Totaal aantal gewerkte uren	1.448.933*	1.190.102
Lost Time Injury Frequency (LTIF)	4,14	5,88

* De stijging van het totaal aantal gewerkte uren t.o.v. 2014 is toe te schrijven aan de herstelwerkzaamheden n.a.v. de brand. Hierbij zijn met name veel externe partijen betrokken geweest.

Luchtemissies AEC 2015

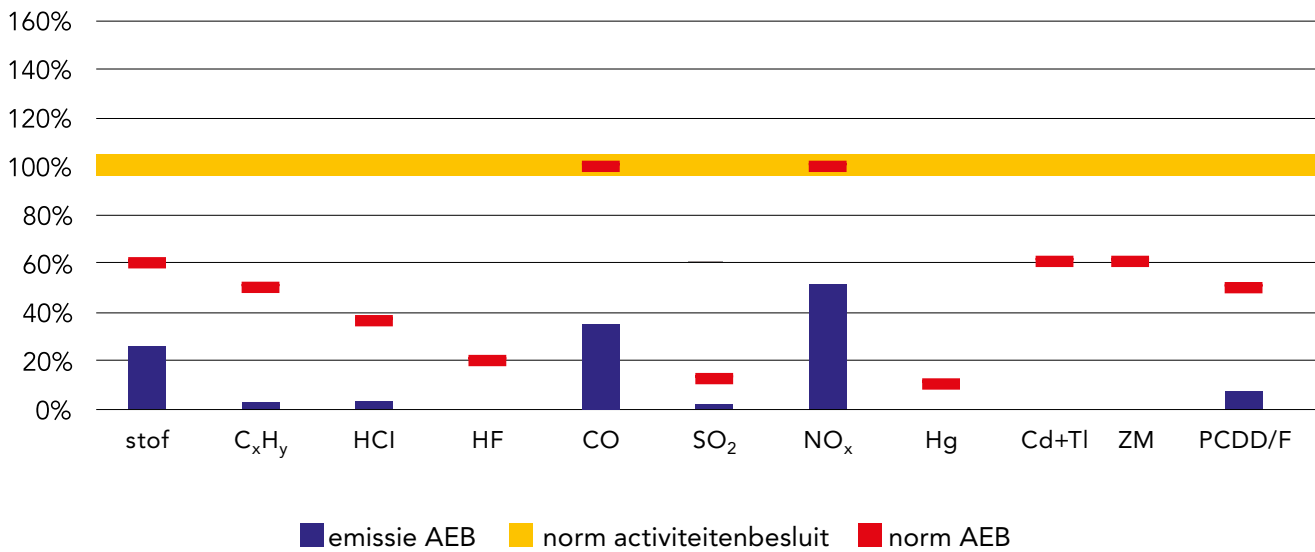
Red.; Cijfers t.b.v. grafiek

Eenheid	mg/m ³	mg/m ³	mg/m ³	mg/m ³	mg/m ³	mg/m ³	mg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	ngTEQ m ³
norm AB	5	10	8	1,0	30	40	180	50	50	500	0,10
norm AEB	5	10	3	0,2	30	25	180	5	30	300	0,05
emissie	2,08	0,98	0,95	0,000	12,83	2,82	64,9	0,000	0,000	0,000	0,043
% tov AB	42%	10%	12%	0%	43%	7%	36%	0%	0%	0%	43%
% tov AEB	42%	10%	32%	0%	43%	11%	36%	0%	0%	0%	85%

Jaargemiddelde emissie AEC (in mg/m³, tenzij anders aangegeven)

Component	2015	Norm Activiteitenbesluit (AB)	Norm Vergunning AEB
Totaal stof	2,08	5	5
C _x H _y	0,98	10	10
HCl	0,95	8	3
HF	0,00	1	0,2
CO	12,83	30	30
SO ₂	2,82	40	25
NO _x	64,94	180	180
Kwik (mg/m ³)	0,00	50	5
Cadmium + thallium (mg/m ³)	0,00	50	30
Zware metalen (mg/m ³)	0,00	500	300
Dioxine (ngTEQ/m ³)	0,043	0,1	0,05

Luchtemissies HRC 2015

Red.; Cijfers t.b.v. grafiek

Eenheid	mg/m ³	mg/m ³	mg/m ³	mg/m ³	mg/m ³	mg/m ³	mg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	ngTEQ m ³
norm AB	5	10	8	1,0	30	40	180	50	50	500	0,10
norm AEB	3	5	3	0,2	30	5	180	5	30	300	0,05
emissie	1,28	0,32	0,27	0,000	10,54	0,79	92,3	0,000	0,000	0,000	0,008
% tov AB	26%	3%	3%	0%	35%	2%	51%	0%	0%	0%	8%
% tov AEB	43%	6%	9%	0%	35%	16%	51%	0%	0%	0%	15%

Jaargemiddelde emissie HRC (in mg/m³, tenzij anders aangegeven)

Component	2014	Norm Activiteitenbesluit (AB)	Norm Vergunning AEB
Totaal stof	1,28	5	5
C _x H _y	0,32	10	10
HCl	0,27	8	3
HF	0,000	1	0,2
CO	10,54	30	30
SO ₂	0,79	40	25
NO _x	92,30	180	180
Kwik (mg/m ³)	0,000	50	5
Cadmium + thallium (mg/m ³)	0,000	50	30
Zware metalen (mg/m ³)	0,000	500	300
Dioxine (ngTEQ/m ³)	0,008	0,1	0,05

Het betrof 10 kortdurende luchtemissie-overschrijdingen en 7 wateremissie-overschrijdingen. Ten opzichte van 2014 (35) is een reductie van het aantal meldingsplichtige milieu-incidenten bereikt.

Lucht

Het grootste deel van de verbrandingsinstallaties bestaat uit de rookgasreiniging. Hier worden de rookgassen zo veel mogelijk ontdaan van schadelijke stoffen.

In 2015 bleven de installaties van AEB, voor wat betreft de jaargemiddelde luchtemissie van milieu-belastende stoffen, onder de normen uit het Activiteitenbesluit. In onze milieuvergunning zijn de normen voor de jaargemiddelde emissies voor een aantal stoffen verder aangescherpt. Ook aan deze aanscherpte normen voldoet AEB.

Potentieel netto vermeden CO₂-emissie ³

Bij de verbranding van afval wordt 525.823 kton CO₂ uitgestoten. Bij het verbruik van diesel komt 1.149 kton CO₂ vrij. Daarentegen hoeft de energie die AEB in haar installaties produceert niet in minder schone (kolengestookte) energiecentrales te worden opgewekt. Ook secundaire grondstoffen zoals ferro's en non-ferro's hoeven niet te worden gedolven. De potentieel vermeden CO₂-emissie is 741.598 kton. De potentieel netto vermeden CO₂-emissie van AEB komt hiermee uit op 214,6 kton.

Hulpstoffen

Bij het verbrandingsproces in de AEC en de HRC komen schadelijke stoffen vrij. Om te voorkomen dat deze via de schoorsteen in de lucht terechtkomen, worden in de rookgasreiniging hulpstoffen (chemicaliën) gedoseerd. Deze chemicaliën binden

zich aan de schadelijke stoffen. Zo worden bijvoorbeeld stikstofoxiden verwijderd met behulp van ammoniak, en zorgt de toevoeging van poedervormig HOK (hoogovencokes) in een vroeg stadium van het rookgasreinigingsproces voor het afvangen van o.a. dioxines. Ook wordt het gehalte aan zware metalen zodanig verminderd dat het onder de detectiegrens van meetapparatuur komt.

Afvalstoffen uit proces

Bij de afvalverbranding produceren de installaties van AEB afvalstoffen. Deze afvalstoffen worden grotendeels nuttig gebruikt. Zo fungeert vliegashoudend materiaal als vulmiddel in asfalt, en voorkomt opslag van rookgasreinigingsresidu in Duitse zoutmijnen dat deze mijnen instorten.

Ketelas komt vrij bij reinigingswerkzaamheden in de ketels en wordt vermengd met de ruwe slakken (verbrandingsresten). Voor doekenfilterresiduen en filterkoecken is nog geen nuttige toepassing gevonden, daarom worden ze vooralsnog gestort.

Gebruik hulpstoffen (ton)

	2015	2014
Calciumoxide (CaO) (AEC)	3.057	3.175
Calciumcarbonaat (CaCO ₃) (HRC)	6.314	6.645
Natronloog (NaOH, ca. 50%)	6.236	6.719
Zoutzuur (HCl, 30 %)	429	484
Natriumsulfide (Na ₂ S, 12%)	194	175
Chloorbleekloog (NaOCl, 15%)	1.542	1.614
IJzerchloride (FeCl ₃ , 40%)	46,7	20,3
Ammonia (NH ₄ OH, 24,5%)	4.959	5.316
Stikstof (in m ³)	125.467	144.280
Actief Kool Rookgasreiniging I (HOK)	763	761
Actief Kool Rookgasreiniging II (AK)	5,3	4,5
Zeep en schuimremmer (in m ³)	33,0	38,4

³ De Vereniging Afvalbedrijven (VA) gebruikt voor het berekenen van de CO₂-footprint het EpE-protocol. Epe staat voor Enterprises pour l'Environment. Het EpE-protocol richt zich specifiek op de CO₂-footprint van afvalverwerkende bedrijven. Het EpE-protocol wordt aanvaard als een correcte vertaling voor de afvalsector van het GHG-protocol, de wereldwijd geaccepteerde standaard voor de berekening van broeikasgasemissies (Greenhouse Gas Emissions, GHG).

Afvalstoffen (ton)

	2015	% van verwerkte hoeveelheid afval *	2014	% van verwerkte hoeveelheid afval **
RGR residu (AEC) ***	10.215	1,34	11.448	1,40
Doekenfilter residu (HRC) ****	5.163	0,87	5.814	1,01
Filterkoeken	855	0,06	737	0,05
Vliegas	13.396	0,99	14.965	1,07
Ketelas	449	0,033	436	0,031

* De hoeveelheid verwerkt afval (incl. slib) was in 2015 1.352.195 ton.

** De hoeveelheid verwerkt afval (incl. slib) was in 2014 1.395.444 ton.

*** De hoeveelheid verwerkt afval (incl. slib) in de AEC was in 2015: 761.833 ton.

De hoeveelheid verwerkt afval (incl. slib) in de AEC was in 2014: 819.966 ton.

**** De hoeveelheid verwerkt afval (incl. slib) in de HRC was in 2015: 590.632 ton.

De hoeveelheid verwerkt afval (incl. slib) in de HRC was in 2014: 575.478 ton.

Samenstelling medewerkersbestand per 31-12

	2015	2014
Aantal mannen	352	358
Aantal vrouwen	51	51
Aantal fulltime medewerkers	230	362
Aantal parttime medewerkers	173 *	47
Aantal medewerkers met arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd	21	32
Aantal medewerkers met arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd	382	377
Totaal aantal medewerkers	403	409

* T.o.v. 2014 zijn er minder fulltimers en meer parttimers doordat aanvankelijk alle medewerkers die na de verzelfstandiging 36 uur bleven werken, als fulltimer genoteerd bleven. Deze groep is met terugwerkende kracht vanaf 01-01-2015 alsnog als parttimer aangemerkt.

In- en uitstroom medewerkers (aantal)

In dienst		2015			2014		
Leeftijd	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	
< 30 jaar	0	0	0	6	2	8	
30-50 jaar	15	4	19	17	2	19	
> 50 jaar	4	1	5	2	0	2	

Uit dienst		2015			2014		
Leeftijd	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	
< 30 jaar	1	1	2	1	0	1	
30-50 jaar	15	4	19	5	0	5	
> 50 jaar	9	0	9	11	0	11	

Ziekteverzuim

	2015	2014	2013	2011
Ziekteverzuimpercentage	4,26	4,93	4,70	4,96
Verzuimfrequentie	1,32	1,32	1,13	1,09
Gemiddelde verzuimduur	18,82	15,87	8,33	10,02

Leeftijdsopbouw medewerkersbestand per 31-12

Leeftijd	Aantal medewerkers	
	2015	2014
≤ 20 jaar	0	0
20-25 jaar	3	6
26-30 jaar	11	21
31-35 jaar	31	39
36-40 jaar	49	57
41-45 jaar	67	73
46-50 jaar	84	86
51-55 jaar	74	68
56-60 jaar	59	36
61-65 jaar	23	23
≥ 66 jaar	2	0

Medewerkers

Bezetting

Per 31 december 2015 werkten 403 medewerkers (2014 – 409) bij AEB Amsterdam.

De veiligheid en gezondheid van onze medewerkers staat voorop. Er is continu aandacht voor het verbeteren van de arbeidsomstandigheden, werkomgeving en de persoonlijke ontwikkeling van de medewerkers. Ook potentieel toekomstige medewerkers bieden wij de mogelijkheid om stages te lopen.

Opleiding en training

Naast het aanbod van cursussen en trainingen die voor de functie verplicht zijn, kunnen medewerkers zich ook blijven ontwikkelen door loopbaangerichte opleidingen te volgen.

Gezondheid

AEB vindt het belangrijk om medewerkers langer, gezond en met plezier aan het werk te hebben en te houden. AEB investeert dan ook in de vitaliteit en het welzijn van al haar medewerkers, in alle levensfasen, van jong tot oud. Daarbij is, naast aandacht voor de arbeidsomstandigheden, nadrukkelijk aandacht voor medewerkers in volcontinu dienst en medewerkers die beschikbaarheids-diensten lopen.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim is in 2015 verder gedaald ten opzichte van 2014. Met als doel het terugdringen en voorkomen van ziekteverzuim, kunnen medewerkers een beroep doen op de Arbo-arts, de bedrijfsmaatschappelijk werker, de bedrijfsfysiotherapeut en de leefstijladviseur.

Maatschappij

AEB speelt als duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf een belangrijke maatschappelijke rol. AEB levert bijvoorbeeld een bijdrage aan de lokale werkgelegenheid door het beschikbaar stellen van het Regionaal Sorteercentrum. Hier krijgen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans op een reguliere baan in de sector. Verder biedt AEB - in samenwerking met educatieve instellingen - potentiële AEB'ers de kans om kennis te maken met ons bedrijf. Verder geven wij voorlichting en informeren we belangstellenden tijdens rondleidingen over ons productieproces.

Bijdrage werkgelegenheid

Het Regionaal Sorteercentrum (RSC) wordt beheerd door de sociale firma Milieuwerk. Samen met AEB, de Gemeente Amsterdam, SITA/Suez, Weee Nederland en Afvalservice West geeft Milieuwerk invulling aan het werkgelegenheidsproject 'Westpoort Werkt' waardoor een groeiend aantal reguliere banen voor mensen met een arbeidsbeperking worden gerealiseerd.

In april 2015 werd de bekrachtiging van het Convenant Westpoort Werkt samen met een breed veld van stakeholders, feestelijk gevierd tijdens het minisymposium: 'de Participatiewet en nieuwe werkgelegenheid in de circulaire economie'.

Werkzoekenden met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt krijgen bij AEB/Milieuwerk een kans op een baan in de recycling sector. AEB heeft in 2015 laten zien dat onze werkmethode – het circulaire arbeidsproces- succesvol is. De resultaten hebben de vooraf gestelde doelstellingen wederom overtroffen.

- 27 nieuwe trajecten gestart
- 30 arbeidsovereenkomsten via Milieuwerk, waarvan 9 contractverlengingen
- Doelstelling Westpoort Werkt = 25% contracten
- Resultaat 2015 = 78% nieuwe banen
- 36 opleidingen succesvol afgerond via het EcoCollege

Nieuwe werknemers kunnen bij AEB ervaring opdoen op diverse locaties zoals de spuitplaats, het Depot bijzonder afval, de Afvalpunten, de stortvloer, de balenopslag, de weegloge, het personeelsbusje, de afdeling transport, de truckcleaning, de kabelshredder en het magazijn.

Per 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden. De partners binnen Westpoort Werkt zullen er samen alles aan doen om ook voor de toekomst een bijdrage te leveren aan de werkgelegenheid in Amsterdam.

Educatie en voorlichting

Steeds minder leerlingen kiezen voor een technische opleiding, terwijl er zeker de komende jaren een groeiende behoefte ontstaat aan hoogwaardig technisch geschoold personeel. AEB neemt deel aan verschillende initiatieven die kennisontwikkeling en belangstelling voor de technische sector stimuleren.

Stichting Leer Werken in de Techniek

Met een aantal toonaangevende bedrijven uit de regio participeert AEB in de Stichting Leer Werken in de Techniek. In deze Stichting wordt mede vorm gegeven aan de invulling van het leerprogramma van de nieuwe opleiding MyTec aan het Nova College, gestart in september 2014.

De Stichting heeft de ambitie om de opleiding zo goed mogelijk op de praktijk te laten aansluiten en de beste technische BOL-opleiding van Nederland te ontwikkelen. Tevens wordt voorlichting gegeven op scholen en beurzen. Zo hopen we jongeren enthousiast te maken voor de technische opleiding.

Ook kunnen leerlingen die een mbo-studie volgen, via stages een kijkje in onze keuken nemen.

Stageplaatsen

Jaarlijks vinden veel mbo-, hbo- en universitaire studenten een stageplek bij AEB Amsterdam. In 2015 ging het om in totaal 29 stagiairs (exclusief snuffel- en bliksemstages), meestal studenten die een technische opleiding volgen. Daarnaast hebben we in 2015

stagiars geplaatst op de afdelingen FIT, Human Resources, Business Development en Strategie & Communicatie. De stagiars voeren opdrachten uit die bijdragen aan hun kennisontwikkeling en maken kennis met de dagelijkse praktijk. De resultaten worden gebruikt bij het starten van nieuwe projecten of het oplossen van veel voorkomende storingen en onderhoudsvraagstukken.

Op bezoek bij AEB

Het is merkbaar dat duurzaamheid wereldwijd hoger op de agenda is komen te staan. Dit vertaalt zich naar een grotere diversiteit in de buitenlandse delegaties die AEB Bezoeken.

In 2015 bezochten ruim zeventig delegaties AEB. Vijfendertig daarvan waren afkomstig uit 16 verschillende landen. Onder de buitenlandse bezoeken bevond zich onder andere een delegatie met de Chinese minister van Energie maar ook andere delegaties uit Azië zoals Taiwan, Korea, Indonesië en Japan. Ook vanuit Afrika is er een groeiende belangstelling voor AEB, onder andere uit Marokko, Turkije, Ghana, Mozambique, Kameroen.

Vijfendertig Nederlandse delegaties bezochten AEB, waaronder de Borgingscommissie van het Energie akkoord met de voorzitter de heer E. Nijpels. Voor onze partnergemeenten werden een tweetal duurzaamheidsbijeenkomsten georganiseerd en met onze samenwerkingspartner Nuon hebben wij ook dit jaar diverse bedrijfsbezoeken georganiseerd voor afnemers en gebruikers van stadswarmte.

Ook de belangstelling in de andere bedrijfsactiviteiten, naast het terugwinnen van duurzame energie in de HR-Centrale, is in 2015 toegenomen. Zo was er een groeiende vraag naar specifieke rondleidingen op het gebied van het terugwinnen van grondstoffen bij het Regionaal Sorteerkentrum, de SOI en de Afvalpunten.

Verlag van de OR

Medezeggenschap

De ondernemingsraad (OR) vult de medezeggenschap van de medewerkers van AEB Amsterdam in. De OR vergadert ten minste eens per week. De huidige OR is gekozen in oktober 2014 en bestaat uit elf leden, één reserve lid en één secretaris. Het dagelijks bestuur van de OR bestaat uit Michiel Krikke, Saskia Wilpshaar en Peter Bol.

De OR is gedurende 2015 voornamelijk bezig geweest met de herziening van de AEB organisatiestructuur en om "het huis op orde te krijgen".

De goede verstandhouding met de bestuurder en gekozen werkwijze hebben er toe bijgedragen dat de OR op gepaste wijze en in goede sfeer haar bijdrage levert aan de inrichting van de organisatieplannen en het belang van de medewerker bewaakt. Gedurende de verslagperiode heeft de OR zichzelf ontwikkeld, waardoor zij haar rol in de organisatie goed kan vervullen.

Het contact tussen de medewerker en de OR is echter een punt van aandacht. Dit heeft onvoldoende aandacht gehad het afgelopen jaar. 2016 is het jaar dat de verbeterplannen uitgerold gaan worden en deze verandering zal waarschijnlijk stof doen opwaaien. Hierbij is het voor de OR des te meer van belangrijk om de signalen vanuit de organisatie op te vangen en de bestuurder hierover te informeren.

Samenstelling (peildatum 31 december 2015)

De samenstelling van de OR is per 31 december 2015 als volgt:

- Emiel de Boer
- Peter Bol (lid dagelijks bestuur)
- Bektas Bozkurt
- Herman Chatterpal
- Jaap Cuperus
- Han Faijdherbe
- Ellen Hoogakker (ambtelijk secretaris)
- Willem Jan Kramer
- Michiel Krikke (voorzitter)
- Michèl Kleijn (reserve lid)
- Albert Plant
- Dick Veldhuizen
- Saskia Wilpshaar (vice voorzitter)

Afgelopen jaar zijn twee OR leden teruggetreden uit de OR. Hun plaats is ingenomen door twee reserveleden. Tevens is er tijdelijk extra ambtelijke ondersteuning ingehuurd.

Overlegvergaderingen

In het jaar 2015 zijn er elf officiële overlegvergaderingen tussen OR en directie gehouden. De OR neemt in de vergaderingen een positief kritische houding aan. Verder heeft de OR afgelopen jaar drie maal een gehele dag informeel met de directie gesproken. De OR heeft deze dagen als zeer prettig en informatief ervaren. Komend jaar zal de OR een verdere bijdrage leveren aan de lange termijn agenda van de overleg vergaderingen. De RvC en de OR hebben in 2015 twee maal informeel met elkaar gesproken.

Adviesaanvragen

De volgende advies aanvragen zijn door de OR behandeld.

1. Halfautomaat verbrandingslijn 23 van de AEC. Na de brand heeft lijn 23 een aantal weken op Halfautomaat gedraaid. Dit is uiteindelijk succesvol verlopen mede dankzij de medewerking van velen, en heeft voor AEB financieel positief uitgewerkt. De bestuurder heeft de OR om advies gevraagd i.v.m. een tijdelijke organisatorische wijziging en het veiligheidsaspect. De OR heeft hierbij positief geadviseerd.
2. Hoofdstructuur. Dit was een belangrijk onderwerp. De nieuwe (plattere) structuur moet onze organisatie toekomstbestendig maken: op weg naar een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf. Onnodige bureaucratische belemmeringen moeten verdwijnen en taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor een ieder duidelijker worden. De OR heeft hierin positief geadviseerd, omdat zij beseft dat AEB zichzelf bestaansrecht dient te geven.
3. Nascheidingsinstallatie . Met deze installatie wil AEB een stap maken in de transitie naar een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf. De installatie is voor AEB het antwoord op een steeds duurzaam wordende samenleving en moet voor AEB de deur gaan openen tot de grondstoffenmarkt. Het OR advies hierover volgt begin 2016.

Visiedocumenten

- Veiligheid
- Assetmanagement
- Kennismanagement
- Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO).

AEB moet een visie hebben op deze belangrijke onderdelen. De OR is nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van de stukken. Dit zijn groei-briljanten en de OR zal zich blijven inzetten voor een goed beleid op deze punten.

Teamontwikkeling

Op 16 juni 2015 heeft de OR de eerste zes maanden geëvalueerd, diverse thema's besproken en visiedocumenten opgesteld.

Een aantal OR leden heeft op 16 september 2015 de cursus Inzicht in financiën voor OR-leden gevolgd. Met de opgedane kennis is de OR beter in staat om de financiële rapportage en verslagen te begrijpen en beoordelen.

Op 25 en 26 november 2015 heeft de OR een cursus gevolgd waarin zij geleerd heeft een adviesaanvraag op de juiste punten te beoordelen. Ook aan teambuilding is deze dagen aandacht geschonken.

Externe contacten

Het dagelijks bestuur van de OR heeft een kennis-makingsgesprek met het dagelijks bestuur van de ondernemingsraad van Waternet gevoerd. Dit was zeer leerzaam, vooral de wijze waarop de medezeggenschap per onderwerp georganiseerd werd. Hierdoor wordt betrokkenheid en draagvlak van het personeel gecreëerd. We kunnen hiermee in 2016 ons voordeel doen en de OR zal dit verder onderzoeken.

Het dagelijks bestuur heeft op 15 september 2015 aan de kick-off van het medezeggenschapsplatform Afval en Milieu, georganiseerd door de WENb, deelgenomen. Het doel van deze middag was om met elkaar kennis te maken en samen van gedachten te wisselen over hoe het medezeggenschapsplatform een rol kan spelen in het cao-proces en het oppakken van HR-thema's die spelen in de sector/medezeggenschap.

Overige informatie

Bijlage A Verklaring verificatie registratie Wm-componenten 2015

10005446-R&S/ECM 16-0588

Verklaring verificatie registratie Wm-componenten 2015 AEB Amsterdam

DNV GL - Energy heeft de registratie geverifieerd van de emissiejaarvrachten en jaargemiddelde concentraties van Wm-componenten van AEB Amsterdam, die in het kader van de Wm volgens wettelijke voorschriften dienen te worden gerapporteerd aan het bevoegd gezag voor het kalenderjaar 2015.

DNV GL - Energy heeft geverifieerd overeenkomstig het volgende toetsingskader:

- De Wm-beschikking van AEB d.d. 17-12-2009 voor luchtmissies,
- Voor de registratie van de concentratie Stof, HCl, SO₂, NH₃, CO, C₂H₄, N₂O en O₂ is tevens NEN-EN 14181 als toetsingskader gebruikt. Overeenkomstig de Wm-beschikking worden concentraties van componenten continu of discontinu gemeten.
- Voor HF, dioxines/furanen, som zware metalen, Cd + Tl en Hg is als toetsingskader gebruikt, de geaccrediteerde meetprotocollen die door het geaccrediteerde meetbedrijf worden gevolgd bij de metingen.
- In 2012 zijn de Wm-beschikkingvoorwaarden aangevuld met meet- en registratieverplichtingen in het kader van het Activiteitenbesluit. Vanaf 2011 worden PCB's niet meer gemeten en niet langer gerapporteerd.

De verklaring heeft betrekking op de emissiejaarvrachten en jaargemiddelde concentraties van alle verbrandingslijnen met betrekking tot de Wm-componenten van AEB Amsterdam en is bestemd voor het bevoegd gezag. De periode van registratie is 2015.

Het management van AEB Amsterdam is verantwoordelijk voor het opzetten en onderhouden van systemen voor generatie, aggregatie en registratie van data conform de wettelijke voorschriften.

Het is de verantwoordelijkheid van DNV GL - Energy om een onafhankelijk oordeel te geven over de registratie van de emissiejaarvrachten en jaargemiddelde concentraties voor 2015. De beoordelingswerkzaamheden zijn uitgevoerd in lijn met kwaliteitssysteem ISO 17020.

DNV GL - Energy heeft de werkzaamheden zodanig ingericht en uitgevoerd dat een beperkte mate van zekerheid is verkregen dat de registratie van de emissiejaarvrachten en jaargemiddelde concentraties van Wm-componenten geen onjuistheden van materieel belang bevat.

Wij zijn van mening dat onze aanpak een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Conclusie

Op grond van onze beoordelingswerkzaamheden is ons niet gebleken, dat de meting, aggregatie en registratie van de emissiejaarvrachten en jaargemiddelde concentraties van de eerder omschreven Wm-componenten van AEB Amsterdam over 2015 niet conform de wettelijke eisen, Wm-voorschriften, Activiteitenregeling en afspraken met het bevoegd gezag zijn uitgevoerd.

Amhem, 6 april 2016

DNV GL - Energy

F.T. Blank
Principal Consultant, Environmental Compliance Management

DNV-GL Energy Utrechtseweg 310, 6813 AR Arnhem Postbus 9035, 6800 BT Arnhem Nederland T +31 26 356 9111
F +31 26 251 2683 contact.energy@dnvgl.com www.dnvgl.com Handelsregister Arnhem 09080262

Bijlage B Referentietabel GRI 4

In onderstaande indextabel GRI G4 (kernachtige optie) wordt voor de indicatoren binnen de Algemene standaard informatievoorziening en de materiele aspecten binnen de categorieën Economie, Milieu en Sociaal verwezen naar de relevante delen in het jaarverslag, of wordt een directe beantwoording gegeven.

Algemene standaard informatievoorziening

Indicator	Omschrijving	Verwijzing / Directe beantwoording
Strategie en analyse		
G4-1	Verklaring van de hoogste beslissingsbevoegde over de relevantie van duurzame ontwikkeling voor de organisatie en haar strategie	Voorwoord, p. 5
Organisatieprofiel		
G4-3	Naam van de organisatie	AEB Amsterdam
G4-4	Voornaamste merken, producten en/of diensten	Duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf, p. 27 t/m 43
G4-5	Locatie van het hoofdkantoor van de organisatie	Australiëhavenweg 21, 1045BA Amsterdam
G4-6	Het aantal landen waar de organisatie actief is (met relevantie voor de duurzaamheidskwesities)	AEB Amsterdam is actief in Nederland
G4-7	Eigendomsstructuur en de rechtsvorm	Profiel – juridische structuur, p. 17
G4-8	Afzetmarkten (geografische verdeling, sectoren en soorten klanten)	Marktontwikkelingen, p. 22 en 23
G4-9	Omvang van de organisatie	Zie Kerncijfers op p. 9
G4-10	Totale personeelsbestand naar type werk, arbeidsovereenkomst en regio	403 medewerkers. Zie ook: Medewerkers, p. 41
G4-11	Percentage werknemers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	Alle medewerkers vallen onder de CAO 'Afval en Milieu Proces', 25 augustus 2014, tussen vakbonden en de werkgeversorganisatie WENb.
G4-12	De waarde- en leveringsketen van de organisatie	AVerslag van de directie, p. 17
G4-13	Significante veranderingen tijdens de verslaggevingsperiode wat betreft omvang, structuur, eigendom of de waardeketen	In 2015 is een nieuwe business unit structuur geïmplementeerd. Zie verder organisatieontwikkelingen, p. 19
G4-14	Uitleg over de toepassing van het voorzorgsprincipe door de verslaggevende organisatie.	Interne risicobeheersings- en controlesysteem, p. 23 en Risicoparagraaf, p. 20.
G4-15	Extern ontwikkelde economische, milieu-gerelateerde en sociale charters, principes of andere initiatieven die worden onderschreven	AEB is gecertificeerd conform de normen ISO 9001 (kwaliteit), ISO 14001 (milieu), en volgt de richtlijn maatschappelijke verantwoordelijkheid van organisaties (ISO 26000). AEB neemt samen met haar partner Inashco deel aan de Green Deal Bodemas. AEB neemt deel aan de Green Deal Regionaal warmtenet, Green Deal CO ₂ voorziening glastuinbouw in Noord-Holland.
G4-16	Lidmaatschappen van verenigingen en/of nationale internationale belangenorganisaties	<ul style="list-style-type: none"> • Vereniging Afvalbedrijven (VA) • Koninklijke Vereniging voor Afval – en Reinigingsmanagement (NVRD) Amsterdam Economic Board • Confederation of European Waste-to-Energy Plants (CEWEP) • European Federation of Waste Management and Environmental Services (FEAD) • Stichting Warmtenetwerk • International Solid Waste Association (ISWA)

Indicator	Omschrijving	Verwijzing / Directe beantwoording
Materiele aspecten en afbakening		
G4-17	a. Overzicht van entiteiten opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de organisatie of in gelijkwaardige documentatie. b. Entiteiten in de geconsolideerde jaarrekening die niet zijn opgenomen in het verslag	Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, p. 59.
G4-18	Proces voor het bepalen van de inhoud van het verslag	AEB doet verslag overeenkomstig GRI G4-rapportage-richtlijn, niveau Core. Op basis van gesprekken met klanten en overige stakeholders, samen met een interne beoordeling van prioriteiten, zijn aspecten geïnventariseerd die relevant zijn voor onze ambities. Deze onderwerpen worden in dit verslag gepresenteerd.
G4-19	Overzicht van alle materiële aspecten die geïdentificeerd zijn in het proces voor het bepalen van de inhoud van het verslag	De materiële aspecten zijn intern bepaald. Dit zijn: Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd (G4-EC1), Directe emissies van broeikasgassen naar gewicht (scope 1) (G4-EN15), Totaal aantal en snelheid van personeelsverloop per leeftijdsgroep en geslacht (G4-LA2), en Type en frequentie ongevallen (G4-LA6).
G4-20	De grenzen van de materiële aspecten die binnen de organisatie vallen	De grenzen van alle in G4-19 genoemde materiële aspecten vallen binnen de organisatie.
G4-21	De grenzen van de materiële aspecten die buiten de organisatie vallen	n.v.t.
G4-22	Verslag van de gevolgen van eventuele aanpassingen van de informatie verstrekt in eerdere rapporten, en de redenen voor deze aanpassingen	n.v.t.
G4-23	Significante veranderingen ten opzichte van vorige verslagperiodes ten aanzien van de reikwijdte en aspectenafbakening	In het jaarverslag besteed AEB al jaren veel aandacht aan de G4-19 genoemde materiële aspecten. In het jaarverslag 2015 wordt de GRI G4 index-tabel (Core optie) voor het eerst gehanteerd.
Stakeholder engagement		
G4-24	Lijst van groepen belanghebbenden die de organisatie heeft betrokken	De volgende groepen zijn belanghebbende bij de activiteiten van AEB zijn : klanten, medewerkers, leveranciers, (keten)partners, aandeelhouder, bevoegd gezag.
G4-25	Basis voor inventarisatie en selectie van belanghebbenden	Op basis van activiteiten van AEB is bepaald welke thema's een potentieel grote impact hebben. Hierover hebben we een doorlopende dialoog met de betrokken stakeholder groepen.
G4-26	Benadering van het betrekken van belanghebbenden	Zie Stakeholders, p. 12.
G4-27	De voornaamste onderwerpen en vraagstukken die naar voren zijn gekomen door de betrokkenheid van belanghebbenden en hoe de organisatie hierop heeft gereageerd	Zie Stakeholders, p. 12.

Indicator	Omschrijving	Verwijzing / Directe beantwoording
Verslagprofiel		
G4-28	Verslaggevingsperiode	Dit verslag betreft de periode 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015
G4-29	Datum van het vorige verslag	Juni 2015, AEB Amsterdam Jaarverslag 2014 (1 januari 2014 tot en met 31 december 2014)
G4-30	Verslaggevingcyclus	Jaarlijks per kalenderjaar
G4-31	Contactpersoon	Vragen en/of opmerkingen over dit verslag kunt u richten aan: info@aebamsterdam.nl
G4-32	a. De 'in accordance' optie die de organisatie heeft gekozen. b. GRI-index voor de gekozen optie. c. Verwijzing naar het externe assurance-rapport, indien het rapport extern is geverifieerd	In accordance: Core GRI G4 Indextabel is toegepast Er is geen extern assurance verslag.
G4-33	Beleid en huidige praktijk met betrekking tot het betrekken van externe assurance van het verslag	De financiële data zijn geverifieerd door onze accountant. De niet-financiële data zijn, met uitzondering van de emissiejaarvrachten en jaargemiddelde concentraties van de Wm-componenten (zie 'Overige informatie'), niet geverifieerd. AEB werkt aan verificatie van de niet-financiële data in verslagjaar 2016.
Governance		
G4-34	Bestuursstructuur van het hoogste bestuurslichaam en de commissies die verantwoordelijk zijn voor de besluitvorming ten aanzien van economische, sociale en ecologische impact	Verslag van de Raad van Commissarissen, p. 11.
Ethiek en integriteit		
G4-56	De waarden, principes, standaarden en gedragsnormen van de organisatie, zoals gedragscodes en ethische codes	De kernwaarden van AEB zijn: betrouwbaar, behulpzaam, zelfverzekerd, gedisciplineerd en bevlogen. De normen en regels ten aanzien van veiligheid zijn opgenomen in de 'AEB Veiligheidsregels'.

Materiele aspecten en managementbenadering

Aspect	Economie	Verwijzing / Directe beantwoording
Economische prestaties		
G4-DMA	Zie Jaarrekening, p. 54	
G4-EC1	Directe economische waarden die zijn gegeneerd en gedistribueerd.	Zie: Financiële ontwikkelingen, p. 21,

Specifieke standaard informatievoorziening

Aspect	Milieu	Verwijzing / Directe beantwoording
Emissies		
G4-DMA	Bij de verbranding van restafval stoot AEB milieubelastende stoffen uit en produceert aan het productieproces gerelateerde afvalstoffen. AEB voldoet met betrekking tot haar emissies ten minste aan de standaarden van de relevante wet- en regelgeving.	
G4-EN15	Directe emissies van broeikasgassen naar gewicht (scope 1)	Zie 'Emissies lucht', p. 55.

Arbeidsomstandigheden en waardig werk

Aspect	Sociaal	Verwijzing / Directe beantwoording
Werkgelegenheid		
G4-DMA	Er is continu aandacht voor het verbeteren van de arbeidsomstandigheden, werkomgeving en de persoonlijke ontwikkeling van de medewerkers. Ook potentieel toekomstige medewerkers bieden wij de mogelijkheid om stages te lopen.	
G4-LA2	Totaal aantal en snelheid van personeelsverloop per leeftijdsgroep en geslacht	Zie medewerkers, p. 35.
Beroepsmatige gezondheid en veiligheid		
G4-DMA	De industriële processen bij AEB brengen veiligheidsrisico's met zich mee. Bij AEB staat veiligheid voorop. Voor de medewerkers, voor bezoekers en voor de omgeving. Doel is om van AEB een ongevalsvrij bedrijf te maken.	
G4-LA6	Type en mate van letsel, beroepsziekte, afwezigheid en verzuim, en het totale aantal werkgerelateerde sterfgevallen, per regio en per geslacht.	Zie veiligheid, p 30.

'Als een vis in het water'

'Ik werk als procestechnoloog bij de business unit Bijzonder Afval. Daarmee bedoelen we gevaarlijke afvalstoffen waar risico's aan verbonden zijn. Daarom moeten ze op een speciale manier verwerkt worden. Bijvoorbeeld reinigingsmiddelen uit je keukenkastje, spuitbussen, lijm, verf of batterijen. Nu werk ik aan een project gericht op brandpreventie. Nieuwe wetgeving vraagt om extra maatregelen en aanpassingen. Voor de opslag van brandbare vloeistoffen bijvoorbeeld is nu meer nodig dan alleen een sprinklerinstallatie. Ik hou van afwisseling. Ongeplande ad-hoc dingen oplossen vind ik het leukste. Korte lijnen, snel schakelen en elkaar ondersteunen. Samenwerken met medewerkers van alle niveaus, vind ik prettig. En ja, het is een mannenwereld maar ik voel me als een vis in het water. Mannen zijn direct, dan weet je waar je aan toe bent. Flauwe grappen? Ik merk juist eerder dat ze respect hebben.'

Francien Kardinaal,
Procestechnoloog Bijzonder Afval

'Wow, daar wil ik werken!'

'Toen ik mij bij de gemeente Amsterdam bezig hield met de verzelfstandiging van AEB dacht ik: "Wow, daar wil ik werken!" Ik stapte over en werkte meteen aan de transitie naar duurzaam afval en energiebedrijf. Ik werk aan verschillende projecten. Zoals de bouw van een scheidingsinstallatie voor kunststoffen, papier en drankenkartons. Fantastisch! Ik zag het groeien van papieren plan naar fabriek. De eerste paal gaat er bijna in. Verder onderzoeken we de haalbaarheid van een vergistingsinstallatie. Kijken hoe we nóg meer uit afval kunnen halen. De klimaatverandering is een tikkende tijdbom. Toch mooi als wij kunnen bijdragen aan oplossing van dit probleem? Bij AEB werken we hier aan, bevlogen, ieder vanuit z'n eigen specialisme, mensen van divers pluimage. We delen de Amsterdamse trots voor ons mooie bedrijf. Wij hebben de beste afvalverbranding ter wereld. Ook op andere fronten willen we een voorloper zijn op het gebied van duurzaamheid. Met de ambitie zit het dus wel goed!'

Edward Iemenschot
Business developer

Bijlage C Verklarende woordenlijst

AEC	Afvalenergiecentrale
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CO₂	Koolstofdioxide, broeikasgas
EBITDA	Operationeel resultaat voor aftrek van rente, belastingen en afschrijvingen
EpE	Enterprises pour l'Environnement
GRI	Het Global Reporting Initiative (GRI) is een internationale organisatie die richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving opstelt
HRC	Hoogrendement Centrale
LTIF	Lost Time Injury Frequency = (aantal incidenten met letsel en verzuim * 1.000.000) / aantal arbeidsuren
ISO 9001	Internationale norm voor kwaliteitsmanagement
ISO 14001	Internationale norm voor milieumanagement
ISO 26000	Internationale richtlijn voor maatschappelijke verantwoordelijkheid van organisaties
KSI	Kunststofsorteerinstallatie
OR	Ondernemingsraad
PTO	Partner tevredenheid onderzoek
RvC	Raad van Commissarissen
W_{eq}	woningequivalenten
Wm	Wet Milieubeheer

Rapport inzake jaarstukken 2015

Geconsolideerde jaarrekening

- Geconsolideerde balans
- Geconsolideerde winst-en-verliesrekening
- Geconsolideerd kasstroomoverzicht
- Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2015

(na voorstel resultaatbestemming)

		31 december 2015 EUR 000	31 december 2014 EUR 000
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	491	461
Materiële vaste activa	2	441.967	467.103
Financiële vaste activa	3		
• Deelnemingen		5.080	4.505
• Lening u/g		35.985	30.985
		483.523	503.054
Vlottende activa			
Voorraden	4	9.905	9.345
Vorderingen en overlopende activa	5	51.597	36.747
Liquide middelen	6	34.388	22.580
		95.890	68.672
		579.413	571.726
Groepsvermogen *			
	7	93.355	21.989
Voorzieningen			
	8	40.631	39.183
Langlopende schulden			
	9		
• Achtergestelde leningen aandeelhouder *		123.000	138.000
• Leningen aandeelhouder		286.084	334.925
		409.084	472.925
Kortlopende schulden en overlopende passiva			
	10	36.343	37.629
		579.413	571.726

* **Garantievermogen**

Het groepsvermogen en de achtergestelde leningen vormen samen het garantievermogen ten bedrage van EUR 216,4 miljoen (2014: EUR 160,0 miljoen).

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2015

		2015 EUR 000	2014 * EUR 000
Netto-omzet	13	162.914	158.555
Overige bedrijfsopbrengsten	14	<u>26.174</u>	<u>14.853</u>
		26.174	14.853
Som der bedrijfsopbrengsten		189.088	173.408
Kosten van grond- en hulpstoffen		23.711	22.953
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	15	43.624	41.539
Lonen en salarissen	16	31.557	30.955
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	17	34.675	32.775
Overige bedrijfskosten		<u>22.622</u>	<u>22.304</u>
		26.174	14.853
Som der bedrijfslasten		156.189	150.526
Bedrijfsresultaat		32.899	22.882
Financiële baten en lasten	18	<u>-22.108</u>	<u>-22.715</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		10.791	167
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	19	-	-
Aandeel in resultaat van niet-geconsolideerde ondernemingen waarin wordt deelgenomen	20	<u>575</u>	<u>650</u>
Resultaat na belastingen		11.366	817
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de rechtspersoon als onderdeel van het groepsvermogen		-	-
Totaalresultaat van de rechtspersoon		11.366	817

* De vergelijkende cijfers zijn aangepast voor vergelijkingsdoeleinden.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2015 (volgens de indirectie methode)

	31 december 2015 EUR 000	31 december 2014 EUR 000
Bedrijfsresultaat	32.899	22.882
Aanpassingen voor:		
• Afschrijvingen	34.675	32.775
• Mutatie voorzieningen	1.448	510
• Mutatie in werkkapitaal:		
- mutatie operationele vorderingen	-14.850	15.882
- mutatie voorraden	-560	-964
- mutatie operationele schulden	-127	-9.974
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>53.485</u>	61.111
Ontvangen interest	966	1.381
Betaalde interest	-23.074	-24.096
Kasstroom uit operationele activiteiten	<u>31.377</u>	<u>38.396</u>
Investerings in immateriële vaste activa	-30	-461
Investerings in materiële vaste activa	-9.539	-10.679
Verstreckte leningen	-5.000	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-14.569</u>	<u>-11.140</u>
Aflossingen rekening-courantschuld aandeelhouder	-	-6.881
Opname langlopende schulden	5.000	8.293
Aflossingen langlopende schulden	21 -10.000	-8.178
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>-5.000</u>	<u>-6.766</u>
Netto kasstroom	11.808	20.490
Koers- en omrekenverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie geldmiddelen	<u>11.808</u>	<u>20.490</u>
Aansluiting geldmiddelen		
Saldo liquide middelen per 1 januari	22.580	45
Inbreng liquide middelen	-	2.045
Saldo liquide middelen per 31 december	<u>34.388</u>	<u>22.580</u>
Mutatie geldmiddelen	<u>11.808</u>	<u>20.490</u>

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

Groepsverhoudingen en voornaamste activiteiten

AEB Holding N.V. (hierna "AEB" of "de vennootschap"), gevestigd te Australiëhavenweg 21 te Amsterdam, is een naamloze vennootschap, waarvan de aandelen voor 100% in het bezit zijn van de Gemeente Amsterdam.

De onderneming is een holdingmaatschappij; het doel van AEB is het ten algemene nutte werkzaam zijn op het gebied van afvalinzameling, afvalverwerking en energieopwekking. De voornaamste activiteiten van AEB en haar groepsmaatschappijen (gezamenlijk "de Groep") bestaan uit het verwerken van afval, het opwekken en de afzet van elektriciteit en warmte uit deze afvalstromen en het verkopen van reststromen van afval. Hierbij streeft de Groep naar (1) een voor het milieu zo min mogelijk belastende wijze van afvalverwerking en energieopwekking, (2) een effectief en duurzaam gebruik van grondstofstromen en (3) de ontwikkeling en realisatie van duurzame technologieën en processen.

Transacties onder gemeenschappelijke leiding

AEB heeft het Afval Energie Bedrijf, inclusief de deelnemingen in Afvalverwerkingsinrichting Gemeente Amsterdam B.V. (100% belang) en Westpoort Warmte B.V. (50% belang), op 1 januari 2014 verkregen middels een storting op aandelen door de Gemeente Amsterdam. Deze transactie onder gemeenschappelijke leiding is zowel in de geconsolideerde als in de enkelvoudige jaarrekening volgens de carry-over methode verwerkt. Bij deze methode worden de activa en passiva in beginsel tegen hun bestaande boekwaarde opgenomen vanaf overnamedatum en worden de vergelijkende cijfers niet aangepast en gepresenteerd. Echter, de effecten van het aanvaarden van een eenvormig stelsel van grondslagen door de Groep, voor de periode na 1 januari 2014, zijn rechtstreeks verwerkt in het agio verband houdend met deze storting op aandelen.

Afvalverwerkingsinrichting Gemeente Amsterdam B.V.

AEB is in 2015 gefuseerd met Afvalverwerkingsinrichting Gemeente Amsterdam B.V. ("AVI"), een 100% deelneming van AEB. AEB heeft hierbij het gehele vermogen van AVI onder algemene titel verkregen ingevolge artikel 2:309 van het Burgerlijk Wetboek. De financiële gegevens van AVI zijn in de jaarrekening van AEB verantwoord met ingang van 1 januari 2015.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2015, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2015.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Vergelijkende cijfers

De presentatie van de vergelijkende cijfers is aangepast aan de in 2015 toegepaste rubricering. Dit betreft met name de classificatie van onderhoudskosten. Deze zijn geheel verantwoord onder kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het

economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot diensten en goederen zijn overgedragen aan de tegenpartij.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de onderneming. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de onderneming en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten betrokken die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend waardoor ze de onderneming meer of minder invloed verschaffen.

Belangen die uitsluitend worden aangehouden om ze te vervreemden worden niet geconsolideerd indien bij verwerving al het voornemen bestaat om het belang af te stoten, de verkoop binnen een jaar waarschijnlijk is en aan de andere indicatoren daartoe wordt voldaan. Deze belangen worden opgenomen onder de vlottende activa, onder effecten (slechts aangehouden om te vervreemden).

De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden opgesteld volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de groep.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge aandelenverhoudingen, schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd. Tevens zijn de resultaten op onderlinge transacties tussen groepsmaatschappijen geëlimineerd voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd en er geen sprake is van een bijzondere waardevermindering. Bij een transactie waarbij de rechtspersoon een niet-100%-belang heeft in de verkopende groepsmaatschappij, wordt de eliminatie uit het groepsresultaat pro rata toegerekend aan het minderheidsbelang op basis van het aandeel van de minderheid in de verkopende groepsmaatschappij.

De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van derden afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht. Indien de aan het minderheidsbelang van derden toerekenbare verliezen het minderheidsbelang in het eigen vermogen van de geconsolideerde maatschappij overtreffen, dan wordt het verschil, alsmede eventuele verdere verliezen, volledig ten laste van de meerderheidsaandeelhouder gebracht. Het aandeel van derden in het resultaat wordt afzonderlijk als laatste post in de geconsolideerde

winst- en verliesrekening in aftrek op het groepsresultaat gebracht.

De vennootschap staat aan het hoofd van de groep en heeft de volgende kapitaalbelangen:

Naam	Statutaire vestigingsplaats	Aandeel in geplaatst kapitaal %
Geconsolideerde deelnemingen		
AEB Exploitatie B.V.	Amsterdam	100
Afval Energie Centrale B.V.	Amsterdam	100
HR Centrale B.V.	Amsterdam	100
Niet-geconsolideerde deelnemingen		
Westpoort Warmte B.V.	Amsterdam	50

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta's

Transacties in vreemde valuta's

Transacties luidend in vreemde valuta's worden in de betreffende functionele valuta van de groepsmaatschappijen omgerekend tegen de geldende wisselkoers op de transactiedatum.

In vreemde valuta's luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Valutakoersverschillen die voortkomen uit de afwikkeling van monetaire posten, dan wel voortkomen uit de omrekening van monetaire posten in vreemde valuta worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening in de periode dat zij zich voordoen.

Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden naar euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen op de transactiedatum.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten.

Voor AEB zijn in de jaarrekening de volgende categorieën financiële instrumenten niet van toepassing: investeringen in aandelen en obligaties, financiële activa en financiële verplichtingen opgenomen in een handelsportefeuille, gekochte leningen en obligaties en investeringen in eigen-vermogensinstrumenten.

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze worden door de onderneming gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien:

- de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn;
- een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen; en
- het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

In contracten besloten afgeleide instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract omdat niet aan de hiervoor genoemde voorwaarden is voldaan, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Afgeleide financiële instrumenten zijn bij de vennootschap niet van toepassing, behoudens de voorverkoop van een deel van de energieproductie zoals nader toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten en risico's.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaaarding worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindering-verliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan

die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de onderneming toekomend bedrag onder voorwaarden die de onderneming anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en beleggingen die door de onderneming worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen en beleggingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de onderneming historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de ondernemingsleiding van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderverslies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Verliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Bijzondere waardeverminderversliezen onder de (geamortiseerde) kostprijs van de beleggingen in effecten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, met verwerking van waardewijzigingen in het eigen vermogen, worden direct ten laste van de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderverslies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De uitgaven na eerste verwerking van een gekocht of zelf vervaardigd immaterieel vast actief worden toegevoegd aan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs als het waarschijnlijk is dat de uitgaven zullen leiden tot een toename van de verwachte toekomstige economische voordelen en de uitgaven en de toerekening aan het actief op betrouwbare wijze kan

worden vastgesteld. Als niet wordt voldaan aan de voorwaarden voor activering worden de uitgaven verantwoord als kosten in de winst-en-verliesrekening.

Aan het einde van ieder boekjaar wordt de realiseerbare waarde bepaald van de immateriële vaste activa die 'nog niet in gebruik zijn genomen en/of worden afgeschreven over een levensduur van meer dan twintig jaar', ook als er geen aanwijzing is voor een bijzondere waardevermindering. De grondslagen voor verwerking van een bijzondere waardevermindering zijn opgenomen onder het hoofdstuk Bijzondere waardeverminderingen.

Ontwikkelingskosten

Ontwikkelingskosten worden geactiveerd voor zover deze betrekking hebben op commercieel haalbaar geachte projecten. De ontwikkeling van een immaterieel vast actief wordt commercieel haalbaar geacht als het technisch uitvoerbaar is om het actief te voltooien, de onderneming de intentie heeft om het actief te voltooien en het vervolgens te gebruiken of te verkopen is (inclusief het beschikbaar zijn van adequate technische, financiële en andere middelen om dit te bewerkstelligen), de onderneming het vermogen heeft om het actief te gebruiken of te verkopen, het waarschijnlijk toekomstige economische voordelen zal genereren en de uitgaven gedurende de ontwikkeling betrouwbaar zijn vast te stellen. Ontwikkelingskosten worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs omvat voornamelijk de salariskosten van het betrokken personeel; de geactiveerde kosten worden na beëindiging van de ontwikkelingsfase (actief gereed voor ingebruikname) afgeschreven over de verwachte gebruiksduur. De afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode. De kosten voor onderzoek worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin deze zijn gemaakt.

Voor het nog niet afgeschreven deel van de geactiveerde ontwikkelingskosten wordt een wettelijke reserve gevormd.

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en -terreinen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. De kostprijs van de activa die door de onderneming in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de vervaardiging. Verder omvat de vervaardigingsprijs een redelijk deel van de rente op schulden over het tijdvak dat kan worden toegerekend aan de vervaardiging van de activa, voor zover de vervaardiging een periode beslaat langer dan 12 maanden.

Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij desinvestering.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Machines en installaties: 3,3% - 10%
- Andere vaste bedrijfsmiddelen: 10%

Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen, installaties e.d. wordt een

voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd voorzieningen.

De materiële vaste activa waarvan de vennootschap en haar groepsmaatschappijen, krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortvloeiende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

Deelnemingen met invloed van betekenis

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Indien waardering tegen nettovermogenswaarde niet kan plaatsvinden doordat de hiervoor benodigde informatie niet kan worden verkregen, wordt de deelneming gewaardeerd volgens het zichtbaar eigen vermogen.

Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de onderneming gehanteerd. Indien de deelnemende rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die volgens de vermogensmutatiemethode wordt gewaardeerd, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht naar rato van het relatieve belang dat derden hebben in de deelnemingen verwerkt (proportionele resultaatsbepaling). Een verlies dat voortvloeit uit de overdracht van vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa wordt wel volledig verwerkt. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen

deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Een aandeel in de winst van de deelneming in latere jaren wordt pas verwerkt als en voor zover het cumulatieve niet verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen. Wanneer de onderneming echter geheel of ten dele garant staat voor de schulden van een deelneming, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) in staat te stellen tot betaling van haar schulden, wordt een voorziening gevormd ter grootte van de verwachte betalingen door de onderneming ten behoeve van de deelneming. De voorziening wordt primair gevormd ten laste van langlopende vorderingen op de deelneming die feitelijk moeten worden gezien als een onderdeel van de netto-investering, en wordt voor het overige gepresenteerd onder de voorzieningen.

Samenwerkingsverbanden

Deelnemingen waarin de onderneming de zeggenschap gezamenlijk met andere deelnemers uitoefent (joint ventures), worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde.

Bij inbreng in of verkoop van activa door de vennootschap aan een joint venture, verantwoordt de vennootschap dat deel van het resultaat in de winst- en verliesrekening dat correspondeert met het relatieve belang van de andere deelnemers in de joint venture. Er wordt geen resultaat verantwoord als de door de deelnemers ingebrachte niet-monetaire activa ongeveer aan elkaar gelijk zijn wat betreft aard, gebruik (in dezelfde bedrijfsactiviteit) en reële waarde. Eventuele niet-verantwoorde resultaten worden in mindering gebracht op de nettovermogenswaarde van de joint venture. Eventuele verliezen op vlottende activa of bijzondere waardeverminderingen van vaste activa verantwoordt de onderneming daarentegen direct en volledig.

Bij verkoop van activa door de joint venture aan de vennootschap, verantwoordt de vennootschap het aandeel in de winst of verlies van de joint venture op die verkoop pas in de winst-en-verliesrekening als het betreffende actief is (door)verkocht aan een derde. Als echter sprake is van een verlies op vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa, neemt de vennootschap zijn aandeel in dit verlies direct.

Overige financiële vaste activa

Vorderingen op niet-geconsolideerde deelnemingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde, vermeerderd met direct toerekenbare transactiekosten. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

De grondslagen voor de overige financiële vaste activa zijn verder opgenomen onder het hoofd Financiële instrumenten.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder

waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Vorraden

Vorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs. De kostprijs bestaat uit de gewogen gemiddelde verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vermeerderd met overige kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen.

Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

In vreemde valuta luidende liquide middelen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Verwezen wordt verder naar de prijsgrondslagen voor vreemde valuta.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering op het eigen vermogen gebracht na aftrek van eventueel hiermee verband houdend voordeel uit hoofde van belasting naar de winst.

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, dividenden, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

Inkoop van eigen aandelen wordt in mindering gebracht op de overige reserves.

Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;

- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Reorganisatievoorziening

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen indien op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan heeft gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben.

In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijk kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud betreft een kostenegalisatievoorziening. De voorziening wordt gevormd voor verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan panden, installaties e.d. op basis van het geschatte bedrag van toekomstig benodigd groot onderhoud. De uitgaven van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de onderhoudsvoorziening voor zover deze is gevormd door de beoogde kosten. Indien de kosten van groot onderhoud uitgaan boven de boekwaarde van de

voor het desbetreffende actief aangehouden voorziening, worden de (meer)kosten verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Milieuvoorziening

De voorziening voor opruiming van aanwezige milieuvervuiling wordt gevormd indien de wetgeving daartoe verplicht. De voorziening betreft het verwachte bedrag voor de opruiming vanaf het moment dat het vrijwel zeker is dat een dergelijke wetgeving van kracht zal worden.

Voorziening in verband met deelnemingen

Zie de grondslagen onder het hoofd Financiële vaste activa.

Langlopende schulden

De waardering van langlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Opbrengstverantwoording

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen (reststoffen) worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van retouren en tegemoetkomingen, handels- en volumekortingen. Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer de belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is, de hiermee verband houdende kosten of eventuele retouren van goederen

betrouwbaar kunnen worden ingeschat en er geen sprake is van voortgezette betrokkenheid bij de goederen.

Diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten (afvalverwerking en energielevering) worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de winst-en-verliesrekening als netto-omzet opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden.

Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Hieronder zijn begrepen de direct aan de netto-omzet toerekenbare kosten.

Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de groep in de resultaten van deze deelnemingen, bepaald op basis van de grondslagen van de groep. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de groep en de niet-geconsolideerde deelnemingen en tussen niet-geconsolideerde deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de groep.

Personeelsbeloningen/pensioenen

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vennootschap.

Voor de beloningen met opbouw van rechten en gratificaties worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van winstdelingen en bonusbetalingen worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd.

Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomst). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Voor arbeidsongeschiktheidsrisico's die zijn verzekerd wordt een voorziening getroffen voor het in de toekomst te betalen deel van de verzekeringspremie dat rechtstreeks toe te rekenen is aan het individuele schadeverleden van de vennootschap. Indien geen betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de omvang van het in de toekomst te betalen deel van de verzekeringspremies dat rechtstreeks is toe te rekenen aan het individuele schadeverleden van de rechtspersoon wordt geen voorziening opgenomen.

Nederlandse pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op

balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Indien op basis van de uitvoeringsovereenkomst met betrekking tot een bedrijfstakpensioenregeling per balansdatum een verplichting bestaat, wordt een voorziening gevormd als het waarschijnlijk is dat de aanwending van een maatregelenpakket, dat nodig is voor het herstel van de per balansdatum bestaande dekkingsgraad, zal leiden tot een uitstroom van middelen en de omvang daarvan betrouwbaar kan worden geschat.

Indien sprake is van aanpassingen van de per balansdatum opgebouwde aanspraken die voortvloeien uit toekomstige salarisverhogingen die per balansdatum reeds zijn toegezegd en die voor rekening van de vennootschap komen wordt hiervoor een voorziening gevormd.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen. De disconteringsvoet vóór belasting geeft de actuele markttrente per balansdatum van hoogwaardige ondernemingsobligaties / rendement op staatsleningen weer, de risico's waarmee bij het schatten van de toekomstige uitgaven reeds rekening is gehouden worden hierin niet betrokken.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij de pensioenuitvoerder wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Ontslagvergoedingen

Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar heeft verbonden tot beëindiging van het dienstverband van een of meer personeelsleden vóór de gebruikelijke pensioendatum of tot een uitkering ter stimulering van vrijwillig ontslag. De onderneming heeft zich aantoonbaar verbonden tot het doen van ontslaguitkeringen als formeel een gedetailleerd plan (of regeling) is opgesteld en intrekking daarvan door de vennootschap redelijkerwijs niet meer kan plaatsvinden. In het plan / de regeling zijn de betrokken locaties, alsmede de functie en het geschatte aantal van de werknemers die zullen worden ontslagen, de ontslaguitkering voor iedere functie(groep) en de periode die gemoeid is met de uitvoering van het plan benoemd. Ten aanzien van de ontslaguitkeringen bij vrijwillig ontslag worden de verplichtingen en de last berekend op basis van het aantal personeelsleden dat naar verwachting op het aanbod zal ingaan.

De ontslaguitkeringen die over meer dan 12 maanden na balansdatum betaalbaar worden gesteld worden tegen contante waarde gewaardeerd. De disconteringsvoet betreft de markttrente (effectief rendement) van hoogwaardige ondernemingsobligaties op balansdatum.

Leasing

De onderneming kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere

leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele leases

Als de onderneming optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Subsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening van het jaar gebracht ten laste waarvan de gesubsidieerde bestedingen komen of waarin de opbrengsten zijn gedeerd of het exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De vooruitontvangen bedragen (zowel kort- als langlopend) worden onder de overlopende passiva opgenomen.

Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals vermeld onder de financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

Verkregen ontwikkelingskredieten worden in mindering gebracht op de ontwikkelingskosten. Indien terugbetaling van het ontwikkelingskrediet dient plaats te vinden, worden de terugbetalingen en de rente daarover verwerkt als kosten van de omzet.

Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op het geïnvesteerde bedrag. De vooruitontvangen bedragen (zowel kort- als langlopend) worden onder de overlopende passiva opgenomen en worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Indien een premie ingevolge een investeringsregeling / eenmalige investeringsaftrek wordt beschouwd als een belastingfaciliteit, dan wordt het recht daarop in het jaar waarin daaraan voor het eerst een waarde kan worden toegekend ineens ten gunste van de post Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening in de winst-en-verliesrekening gebracht.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actief-post. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Agio, disagio en aflossingspremies worden verantwoord als rentelast in de periode waartoe zij behoren. De toerekening van deze rentelast en de rentevergoeding over de lening is de effectieve rente die in de winst-en-verliesrekening wordt verwerkt. In de balans is (per saldo) de amortisatiewaarde van de schuld(en) verwerkt. De nog niet in de winst-en-verliesrekening verwerkte bedragen van het agio en de al in de winst-en-verliesrekening verwerkte aflossingspremies worden verwerkt als verhoging van de schuld(en) waarop ze betrekking hebben. De nog niet in de winst-en-verliesrekening verwerkte bedragen van het disagio worden verwerkt als verlaging van de schuld(en) waarop ze betrekking hebben.

De meerkosten verbonden aan het gebruik van meer dan gebruikelijk leverancierskrediet worden als rentelast verantwoord.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen, behalve voor

zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt, of op overnames.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Indien de boekwaardes van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving afwijken van hun fiscale boekwaardes, is sprake van tijdelijke verschillen.

Voor belastbare tijdelijke verschillen wordt een voorziening latente belastingverplichtingen getroffen.

Voor verrekenbare tijdelijke verschillen, beschikbare voorwaartse verliescompensatie en nog niet gebruikte fiscale verrekeningsmogelijkheden wordt een latente belastingvordering opgenomen, maar uitsluitend voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening respectievelijk compensatie. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Voor belastbare tijdelijke verschillen inzake groepsmaatschappijen, deelnemingen en joint ventures wordt een latente belastingverplichting opgenomen tenzij de onderneming in staat is het tijdstip van afloop van het tijdelijke verschil te bepalen en het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst niet zal aflopen.

Voor verrekenbare tijdelijke verschillen inzake groepsmaatschappijen, deelnemingen en joint ventures wordt een latente belastingvordering opgenomen uitsluitend voor zover het waarschijnlijk is dat het

tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst afloopt en er fiscale winst beschikbaar zal zijn ter compensatie van het tijdelijk verschil.

De waardering van latente belastingverplichtingen en latente belastingvorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de vennootschap op balansdatum voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van zijn activa, voorzieningen, schulden en overlopende passiva. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta's zijn herleid naar euro's met gebruikmaking van de gewogen gemiddelde omrekeningskoersen voor de betreffende periodes.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije markttrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde balans

1. Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt weer te geven:

	<u>Software</u> EUR 000
Stand per 1 januari 2015:	
• Aanschaf-/ vervaardigingsprijs	461
• Cumulatieve afschrijvingen en waarde-verminderingen	-
Boekwaarde	<u>461</u>
Mutaties in het boekjaar:	
• Investerings	30
• Afschrijvingen	-
• Saldo	<u>30</u>
Stand per 31 december 2015:	
• Aanschaf-/ vervaardigingsprijs	491
• Cumulatieve afschrijvingen en waarde-verminderingen	-
Boekwaarde	<u>491</u>

De afschrijvingen en de bijzondere waarde-verminderingen zijn in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de post "Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa".

2. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	<u>Terreinen</u> EUR 000	<u>Machines en installaties</u> EUR 000	<u>Andere vaste bedrijfs- middelen</u> EUR 000	<u>Materiële vaste activa in uitvoering</u> EUR 000	<u>Totaal</u> EUR 000
Stand per 1 januari 2015:					
• Aanschaf-/ vervaardigingsprijs	1.707	927.643	19.255	8.125	956.730
• Cumulatieve afschrijvingen en waarde- verminderingen	<u>-</u>	<u>-476.249</u>	<u>-13.378</u>	<u>-</u>	<u>-489.627</u>
Boekwaarde	<u>1.707</u>	<u>451.394</u>	<u>5.877</u>	<u>8.125</u>	<u>467.103</u>
Mutaties in het boekjaar:					
• Investerings	-	-	-	9.539	9.539
• Overboekingen activa in uitvoering	-	9.320	-	-9.320	-
• Afschrijvingen	-	-33.651	-1.024	-	-34.675
• Aanschafwaarde desinvesteringen-	-	-1.542	-	-	-1.542
• Cumulatieve afschrijvingen desinvesteringen	<u>-</u>	<u>1.542</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.542</u>
• Saldo	<u>-</u>	<u>-24.331</u>	<u>-1.024</u>	<u>219</u>	<u>-25.136</u>
Stand per 31 december 2015:					
• Aanschaf-/ vervaardigingsprijs	1.707	935.421	19.255	8.344	964.727
• Cumulatieve afschrijvingen en waarde- verminderingen	<u>-</u>	<u>-508.358</u>	<u>-14.402</u>	<u>-</u>	<u>-522.760</u>
Boekwaarde	<u>1.707</u>	<u>427.063</u>	<u>4.853</u>	<u>8.344</u>	<u>441.967</u>

De materiële vaste activa in uitvoering betreft onderhanden projecten voor eigen rekening en risico.

3. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Deelneming Westpoort Warmte B.V. EUR 000	Vordering op Westpoort Warmte B.V. EUR 000	Totaal EUR 000
Stand per 1 januari 2015	4.505	30.985	35.490
Mutaties in het boekjaar:			
• Aandeel in resultaat deelnemingen	575	-	575
• Verstrekte leningen aan deelnemingen	-	5.000	5.000
Stand per 31 december 2015	<u>5.080</u>	<u>35.985</u>	<u>41.065</u>

De deelneming in Westpoort Warmte B.V. classificeert als joint venture op grond van de samenwerkings-overeenkomst die de vennootschap heeft gesloten met de andere aandeelhouders van Westpoort Warmte B.V.

De post vorderingen op deelneming Westpoort Warmte B.V. betreft een investeringsfaciliteit. De faciliteit heeft een maximale omvang van EUR 52,9 miljoen en wordt vanaf 2019 geleidelijk gereduceerd tot EUR 29,8 miljoen in 2024. Deze vordering op Westpoort Warmte B.V. betreft een aanwending van de Investeringsfaciliteit WPW, zoals beschreven onder het hoofd langlopende schulden.

4. Voorraden

De voorraden bestaan met name uit reserve-onderdelen ten behoeve van de installaties in de centrales. In de post voorraden is een voorziening voor incurantheid opgenomen van EUR 3,1 miljoen (2014: EUR 2,4 miljoen).

5. Vorderingen en overlopende activa

	31 december 2015	31 december 2014
	EUR 000	EUR 000
Vorderingen op handelsdebiteuren	29.080	22.401
Te vorderen belastingen	2.455	385
Overige vorderingen	12.837	8.376
Overlopende activa	7.225	5.585
	<u>51.597</u>	<u>36.747</u>

Vorderingen op handelsdebiteuren

	31 december 2015	31 december 2014
	EUR 000	EUR 000
Uitstaande vorderingen op handelsdebiteuren	33.878	26.911
Af: voorziening wegens oninbaarheid	-4.798	-4.510
	<u>29.080</u>	<u>22.401</u>

De uitstaande vorderingen op handelsdebiteuren ultimo balansdatum zijn inclusief nog te factureren bedragen ad EUR 15 miljoen (2014: EUR 11 miljoen). Facturatie heeft plaatsgevonden in de eerste week na balansdatum.

Overige vorderingen en overlopende activa

In de overige vorderingen en overlopende activa zijn geen bedragen begrepen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

6. Liquide middelen

De liquide middelen staan tot een bedrag van EUR 3,2 miljoen (2014: EUR 2,0 miljoen) niet ter vrije beschikking. Dit betreft gelden die uit hoofde van door de bank afgegeven garanties ad EUR 1,8 miljoen (2014: EUR 1,7 miljoen) en banksaldi die op een geblokkeerde (escrow)rekening staan ad EUR 1,4 miljoen (2014: EUR 0,3 miljoen).

7. Groepsvermogen

Voor een toelichting op het groepsvermogen wordt verwezen naar de toelichting op het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening.

8. Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

	<u>Groot onderhoud</u> EUR 000	<u>Milieu voorziening</u> EUR 000	<u>Overige voorzieningen</u> EUR 000	<u>Totaal</u> EUR 000
Stand per 1 januari 2015	20.774	16.388	2.021	39.183
Mutaties gedurende het boekjaar:				
• Toevoegingen tan laste van het resultaat	11.489	-	2.793	14.282
• Onttrekkingen	<u>-9.474</u>	<u>-990</u>	<u>-2.370</u>	<u>-12.834</u>
Stand per 31 december 2015	22.789	15.398	2.444	40.631

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud houdt verband met toekomstig groot onderhoud aan de machines en installaties. De voorziening is gebaseerd op de meerjaren onderhoudsplanning. Ongeveer EUR 16,3 miljoen (2014: ongeveer EUR 10,9 miljoen) heeft een looptijd korter dan 1 jaar.

Milieuvoorziening

De milieuvoorziening heeft betrekking op het verwachte bedrag voor de opruiming en beheersing van de aanwezige milieuvuiling. De voorziening is gebaseerd op een raming die is vastgesteld door een extern ingenieursbureau. De voorziening heeft een overwegend langlopend karakter.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen hebben voornamelijk betrekking op het verwachte bedrag voor de afzet van de aanwezige voorraad bodemassen.

9. Langlopende schulden

Achtergestelde lening aandeelhouder

Het verloop van de achtergestelde leningen is als volgt weer te geven:

	Achtergestelde lening aandeelhouder <u>EUR 000</u>
Stand per 31 december 2014:	
• Hoofdsom	138.000
• Afgelost tot en met 31 december 2014	<u>-</u>
Restant hoofdsom per 1 januari 2015	138.000
Mutaties in het boekjaar:	
• Verrekening met agiostorting	-15.000
• Opname leningen	<u>-</u>
• Saldo	<u>-15.000</u>
Stand per 31 december 2015:	
• Hoofdsom	138.000
• Afgelost tot en met 31 december 2015	<u>-15.000</u>
Restant hoofdsom per 31 december 2015	123.000
Kortlopend deel per 31 december 2015	<u>-</u>
Langlopend per 31 december 2015	<u>123.000</u>

De achtergestelde leningen zijn in hun geheel aflosbaar per 31 december 2025. De restant hoofdsom is achtergesteld op alle niet-achtergestelde schuldverplichtingen van AEB jegens derden, zowel voor wat betreft de bestaande als wat betreft toekomstige verplichtingen.

De jaarlijks verschuldigde rente over de leningen bedraagt 6,70%.

In het kader van de verzelfstandiging van AEB heeft de Gemeente Amsterdam per 1 januari 2014 achtergestelde leningen verstrekt aan AEB en haar dochter-

vennootschappen. De Gemeenteraad heeft op 30 september 2015 ingestemd met een aanpassing van de financiering van AEB en het College heeft op 17 november 2015 hiertoe een definitief besluit genomen. In het kader van deze aanpassing van de financiering heeft AEB Holding N.V. per 1 december 2015 alle schulden van haar dochtervennootschappen (Afvval Energie Centrale B.V., HR Centrale B.V. en AEB Exploitatie B.V.) aan de Gemeente Amsterdam overgenomen, onder vrijwel dezelfde leningsvoorwaarden.

De Gemeente Amsterdam en AEB zijn overeengekomen om een verplichting tot het storten van agio door de

Gemeente Amsterdam voor een bedrag van EUR 15 miljoen met de achtergestelde lening te verrekenen.

Voor deze lening zijn zekerheden gesteld, welke onder het hoofd 'zekerheden' nader worden toegelicht.

Leningen aandeelhouder

Het verloop van de leningen is als volgt weer te geven:

	Lening van aandeelhouder EUR 000	Lening aandeelhouder Investerings- faciliteit WPW EUR 000	Totaal EUR 000
Stand per 31 december 2014:			
• Hoofdsom	319.936	30.985	350.921
• Afgelost tot en met 31 december 2014	<u>-7.998</u>	<u>-</u>	<u>-7.998</u>
Restant hoofdsom per 1 januari 2015	311.938	30.985	342.923
Mutaties in het boekjaar:			
• Aflossingen	-10.000	-	-10.000
• Verrekening met agiostorting	-45.000	-	-45.000
• Opname leningen	<u>-</u>	<u>5.000</u>	<u>5.000</u>
• Saldo	<u>-55.000</u>	<u>5.000</u>	<u>-50.000</u>
Stand per 31 december 2015:			
• Hoofdsom	319.936	35.985	355.921
• Afgelost tot en met 31 december 2015	-62.998	-	-62.998
Restant hoofdsom per 31 december 2015	256.938	35.985	292.923
Kortlopend deel per 31 december 2015	<u>6.839</u>	<u>-</u>	<u>6.839</u>
Langlopend per 31 december 2015	<u>250.099</u>	<u>35.985</u>	<u>286.084</u>
Resterende looptijd 1-5 jaar	250.099	8.000	258.099
Resterende looptijd > 5 jaar	-	27.985	27.985

Lening van aandeelhouder

De jaarlijks verschuldigde rente over de leningen bedraagt 4,40%.

In het kader van de verzelfstandiging van AEB heeft de Gemeente Amsterdam per 1 januari 2014 leningen verstrekt aan AEB en haar dochtervennootschappen. De Gemeenteraad heeft op 30 september 2015 ingestemd met een aanpassing van de financiering van AEB en het College heeft op 17 november 2015 hiertoe een definitief besluit genomen. In het kader van deze aanpassing van de financiering heeft AEB Holding N.V. per 1 december 2015 alle schulden van haar dochtervennootschappen (Afval Energie Centrale B.V., HR Centrale B.V. en AEB Exploitatie B.V.) aan de Gemeente Amsterdam overgenomen, onder vrijwel dezelfde leningsvoorwaarden. Deze lening heeft een looptijd tot en met 31 december 2018.

De Gemeente Amsterdam en AEB zijn overeengekomen om een verplichting tot het storten van agio door de Gemeente Amsterdam voor een bedrag van EUR 45 miljoen met de lening te verrekenen.

Voor deze lening zijn zekerheden gesteld, welke onder het hoofd 'Gestelde zekerheden leningen en faciliteiten aandeelhouder' nader worden toegelicht.

Lening aandeelhouder Investeringsfaciliteit WPW

De faciliteit eindigt op 30 november 2024. Het uitstaande saldo dient uiterlijk op deze einddatum in zijn geheel terugbetaald te zijn. De faciliteit heeft een maximale omvang van EUR 52,9 miljoen en wordt vanaf 2019 geleidelijk gereduceerd tot EUR 29,8 miljoen in 2024. De investeringsfaciliteit WPW draagt een variabel rentepercentage gebaseerd op de Euribor-notering (afhankelijk van de restant looptijd van de leningsdelen) met een opslag van 100 basispunten. De aflossingen en rente ontvangen van Westpoort Warmte B.V., inzake de onder de Financiële Vaste Activa verantwoorde vordering, worden aangewend ter aflossing van de investeringsfaciliteit.

Investeringsfaciliteit aandeelhouder

De Gemeente Amsterdam heeft aan AEB verstrekt een Investeringsfaciliteit met een kredietlimiet van in totaal EUR 35 miljoen. Deze faciliteit is bedoeld voor een gedeeltelijke financiering van door de aandeelhouder goedgekeurde projecten die bijdragen aan de transitie naar een duurzaam grondstoffen- en energiebedrijf. De jaarlijks verschuldigde rente over de

faciliteit bedraagt 4,40% en is verschuldigd over het opgenomen deel van de investeringsfaciliteit.

De investeringsfaciliteit heeft een looptijd tot en met 31 december 2018. Per 31 december 2015 heeft AEB nog geen gebruik gemaakt van deze faciliteit.

Rekening-courantfaciliteit aandeelhouder

De Gemeente Amsterdam heeft aan AEB verstrekt een rekening-courantfaciliteit, waarvan de limiet is gesteld op EUR 20 miljoen. Deze limiet wordt jaarlijks herzien en is bedoeld voor de financiering van het werkkapitaal. De jaarlijks verschuldigde rente over de faciliteit is gebaseerd op de 12-maands Euribor-notering met een opslag van 2,52% en is verschuldigd over het opgenomen deel van de rekening-courantfaciliteit. De rekening-courantfaciliteit heeft een looptijd tot en met 31 december 2018. Per 31 december 2015 heeft AEB nog geen gebruik gemaakt van deze faciliteit.

Gestelde zekerheden leningen en faciliteiten aandeelhouder

AEB en haar groepsmaatschappijen zijn jegens de kredietverstrekker hoofdelijk aansprakelijk voor een ieders verplichtingen uit hoofde van de verstrekte achtergestelde lening aan aandeelhouder, lening aan aandeelhouder, investeringsfaciliteit aandeelhouder (niet zijnde de investeringsfaciliteit WPW) en rekening-courantfaciliteit aandeelhouder. Voor deze verstrekte leningen en faciliteiten zijn door AEB en haar groepsmaatschappijen aan de kredietverstrekker pandrechten afgegeven op vorderingen en roerende zaken. Tevens zijn hypotheekrechten gevestigd op de registergoederen en heeft AEB de aandelen van de groepsmaatschappijen verpand aan de kredietverstrekker. De kredietverstrekker kan aanvullende zekerheden verlangen en dient vooraf goedkeuring te verlenen voor bepaalde (rechts)handelingen zoals onder meer het verstrekken van leningen, borgtochten, garanties en zekerheden ten behoeve van derden.

Convenanten

Aan de achtergestelde lening van aandeelhouder, lening van aandeelhouder, investeringsfaciliteit aandeelhouder (niet zijnde de investeringsfaciliteit WPW) en rekening-courantfaciliteit aandeelhouder zijn convenanten verbonden. Ultimo 2015 wordt aan de convenanten voldaan.

10. Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31 december 2015	31 december 2014
	EUR 000	EUR 000
Aflossingsverplichtingen komend jaar van de langlopende schulden	6.839	7.998
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	8.314	10.358
Schulden aan Gemeente Amsterdam en stadsdelen	2.255	2.214
Te betalen belastingen en premies sociale verzekeringen	4.654	3.742
Schulden ter zake van pensioenen	355	476
Overige schulden	6.003	8.091
Overlopende passiva	7.923	4.750
	36.343	37.629

De kortlopende schulden en overlopende passiva hebben een (resterende) looptijd korter dan één (1) jaar.

11. Financiële instrumenten en risico's

Algemeen

De onderneming maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de onderneming een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de onderneming te beperken. De onderneming zet geen afgeleide financiële instrumenten (derivaten) in, behoudens de voorverkoop van een deel van de energieproductie zoals nader toegelicht onder prijsrisico.

Kredietrisico

De onderneming loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, handels- en overige vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico is niet geconcentreerd bij een beperkt aantal tegenpartijen, behoudens de verstrekte lening aan Westpoort Warmte B.V.

De blootstelling aan kredietrisico van de onderneming wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke afnemers. Daarnaast houdt het management ook rekening met de demografische aspecten van het klantenbestand en het risico op wanbetaling in de sector waarin de afnemers actief zijn, aangezien deze factoren van invloed zijn op het kredietrisico.

Als onderdeel van het door de directie geformuleerde kredietbeleid worden nieuwe klant op kredietwaardigheid beoordeeld. In die beoordeling worden, indien voorhanden, externe kredietbeoordelingen meegenomen en in sommige gevallen ook bankreferenties.

Renterisico en kasstroomrisico

Het beleid van de onderneming is gericht op het realiseren van een hoge voorspelbaarheid van de kasstromen in verband met toekomstige rentebetalingen. AEB is dan ook in belangrijke mate met langlopende leningen met een vaste rente gefinancierd.

Valutarisico

Als gevolg van de internationale activiteiten loopt de onderneming uit hoofde van in de balans opgenomen vorderingen en schulden en toekomstige transacties beperkt valutarisico van Britse ponden.

Prijrisico

AEB loopt prijrisico's omdat de prijzen die worden gerealiseerd met afvalverwerking en energielevering kunnen fluctueren. Een belangrijk deel van de contracten inzake afvalverwerking is langlopend. De toegepaste tarieven op grond van deze contracten worden jaarlijks geïndexeerd in lijn met de inflatie. Ten aanzien van energielevering verkoopt AEB een deel van de geplande productie vooruit om op de korte termijn de effecten van prijsschommelingen op het resultaat te beperken. In het treasury statuut is onder meer vastgesteld dat AEB hierbij geen speculatieve posities in mag nemen.

Liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met beperkte beschikbaarheid van liquide middelen.

Daarnaast beschikt de onderneming over de per balansdatum nog niet benutte investeringsfaciliteit en rekening-courantfaciliteit verstrekt door de aandeelhouder, zie voor nadere details de toelichting onder langlopende Schulden.

Reële waarde

De (netto) reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder financiële vaste activa, kasmiddelen, kortlopende vorderingen, langlopende schulden (investeringsfaciliteit WPW) en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan. De reële waarde van de financiële instrumenten verantwoord onder de langlopende schulden (lening en achtergestelde lening van de Gemeente Amsterdam) is circa 4% hoger dan de boekwaarde.

12. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Leaseverplichtingen

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangaan ter zake van operationele leasing (wagenpark en huur- en erfpachtverplichtingen). De operationele leasekosten worden lineair over de leaseperiode in de winst-en-verliesrekening verwerkt. De resterende looptijd kan als volgt worden gespecificeerd:

	Wagenpark EUR 000	Huur- en erfpacht EUR 000
Niet langer dan 1 jaar	1.468	2.832
Tussen 1 en 5 jaar	2.176	10.599
Langer dan 5 jaar	94	68.797
	3.732	82.228

De resterende looptijd van de erfpachtverplichting is 31 jaar. Daarnaast heeft AEB een onvoorwaardelijke huurverplichting voor onbepaalde tijd betreffende ondergronds leidingentracé groot EUR 145 duizend per jaar.

Garanties

De Groep heeft van derden zekerheden in de vorm van garanties ontvangen en wel ten bedrage van EUR 1,0 miljoen.

Termijnverkoop elektriciteit

Op de OTC markt zijn per 31 december 2015 contracten aangaan voor het leveren van elektriciteit voor de periode van 2016 tot en met 2018 voor een totaalbedrag van EUR 55,0 miljoen.

Verstreckte subsidie

Door de Provincie Noord-Holland is in verband met de exploitatie van de HR Centrale in het verleden een subsidie toegekend van EUR 2,8 miljoen met een voorwaardelijke terugbetalingsverplichting.

De terugbetalingsverplichting bedraagt, op basis van geprognosticeerde resultaten tot en met 31 december 2018, naar verwachting "nihil".

Claims

Tegen de groep zijn (diverse) claims ingediend die door haar worden betwist. Hoewel de afloop van deze geschillen niet met zekerheid kan worden voorspeld, wordt – mede op grond van ingewonnen juridisch advies – aangenomen dat deze geen nadelige invloed van betekenis zal hebben op de geconsolideerde financiële positie.

13. Netto-omzet

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de netto-omzet die in de verschillende te onderkennen opbrengstenstromen is behaald in de onderscheiden geografische gebieden:

Opbrengstenstroom	Geografisch gebied	2015	2014
		EUR 000	EUR 000
Afvalverwerking	Nederland	100.201	94.581
Energie	Nederland	42.735	39.806
Recycle-materialen	Nederland	6.348	7.482
Overig	Nederland	917	1.026
Subtotaal	Nederland	150.201	142.895
Afvalverwerking	Verenigd Koninkrijk	12.713	15.660
Totaal netto-omzet		162.914	158.555

14. Overige bedrijfsopbrengsten

	2015	2014
	EUR 000	EUR 000
Subsidies	10.945	10.540
Vergoedingen verzekeraar(s)	12.951	2.998
Overig	2.278	1.315
	26.174	14.853

Vergoedingen verzekeraar(s)

De vergoedingen van verzekeraar(s) betreffen met name vergoedingen in verband met omzetsderving als gevolg van de brand in een deel van de afvalverwerkingscentrale in 2014.

15. Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

De post kosten uitbesteed werk en andere externe kosten bevat voor EUR 22,1 miljoen een vergoeding van de verzekeraar die vrijwel geheel de gemaakte (extra) herstel- en onderhoudskosten dekt als gevolg van de brand in een deel van de afvalverwerkingscentrale in 2014.

16. Lonen en salarissen

	2015	2014
	EUR 000	EUR 000
Lonen en salarissen	24.952	23.955
Sociale lasten	3.416	3.602
Pensioenlasten	3.189	3.398
	31.557	30.955

De pensioenlasten bestaan geheel (2014: geheel) uit de met de pensioenuitvoerder overeengekomen premie. De dekkinggraad van het pensioenfonds per 31 december 2015 bedraagt 98,7% (31 december 2014: 104,7%).

Het gemiddeld aantal werknemers bij de vennootschap, berekend op fulltime basis, is als volgt onder te verdelen naar de volgende categorieën:

	2015	2014
Afvalpunten & inzameling	35	38
Afvalverwerking, recycling en energieopwekking	271	285
Bedrijfsvoering	77	71
	383	394

Hiervan waren geen personen (2014: geen personen) werkzaam buiten Nederland.

17. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

	2015	2014
	EUR 000	EUR 000
Immateriële vaste activa	-	-
Materiële vaste activa	<u>34.675</u>	<u>32.775</u>
	<u>34.675</u>	<u>32.775</u>

18. Financiële baten en lasten

	2015	2014
	EUR 000	EUR 000
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	966	1.381
Rentekosten en soortgelijke kosten	<u>-23.074</u>	<u>-24.096</u>
	<u>-22.108</u>	<u>-22.715</u>

De rentelasten betreffen met name de verschuldigde rente over de door de Gemeente Amsterdam verstrekte leningen. De renteopbrengsten betreffen met name de van Westpoort Warmte B.V. ontvangen rente op de verstrekte (langlopende) leningen.

19. Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

AEB Exploitatie B.V. is belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De overige vennootschappen, AEB Holding, Afval Energie Centrale B.V. en HR Centrale B.V., blijven naar de huidige stand van de wetgeving (vrijwel geheel) buiten de heffing van de vennootschapsbelasting. De vennootschapsbelasting is in de belastingplichtige vennootschap(pen) opgenomen voor dat deel dat de desbetreffende vennootschap als zelfstandig belastingplichtige verschuldigd zou zijn, rekening houdend met voor de vennootschap geldende fiscale faciliteiten.

De belastinglast kan als volgt worden gespecificeerd:

	2015	2014
	EUR 000	EUR 000
Resultaat vóór belastingen	10.791	167
Af: vrijgestelde resultaten niet-belastingplichtige vennootschappen	<u>-13.596</u>	<u>-21.349</u>
Belastbaar resultaat vóór belastingen	-2.805	-21.182
Toevoeging aan (verrekend met) beschikbare fiscale verliezen	<u>2.805</u>	<u>21.182</u>
Restant belastbaar resultaat vóór belastingen	<u>-</u>	<u>-</u>
Belastinglast	<u>-</u>	<u>-</u>

Het gewogen gemiddelde toepasselijke belastingtarief bedraagt 25% (2014: 25%), waarbij het gewogen gemiddelde is berekend op basis van de resultaten vóór belastingen in Nederland. De belastinglast in de winst-en-verliesrekening over 2015 bedraagt nihil, ofwel 0% van het resultaat vóór belastingen (2014: 0%).

Per 31 december 2015 bedraagt het saldo aan fiscale verliezen EUR 84,0 miljoen (31 december 2014: EUR 81,2 miljoen) beschikbaar voor verliesverrekening. Deze fiscale verliezen zijn niet tot waardering gebracht.

20. Aandeel in resultaat van niet-geconsolideerde ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van deelneming Westpoort Warmte B.V. bedraagt over 2015 EUR 575 duizend (2014: EUR 650 duizend).

21. Kasstroomoverzicht

De aflossingen langlopende schulden volgens het kasstroomoverzicht bedragen EUR 10 miljoen, terwijl de aflossingen en verrekeningen met agiostortingen volgens de toelichting op de langlopende schulden EUR 70 miljoen bedragen. De aflossingen op lang-

lopende schulden gedurende 2015 van EUR 70 miljoen bestaan namelijk voor EUR 10 miljoen uit kasstromen en EUR 60 miljoen uit niet-kasstromen. In de overeenkomst tot agiostorting van 1 december 2015 tussen de Gemeente Amsterdam en AEB Holding N.V. is namelijk overeengekomen dat een verplichting tot agiostorting door de Gemeente Amsterdam (EUR 60 miljoen) wordt verrekend met een overeengekomen extra aflossing door AEB Holding N.V. (EUR 60 miljoen) van de langlopende schulden.

22. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de onderneming. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de onderneming en haar deelnemingen, de aandeelhouders, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

In de normale bedrijfsactiviteiten verkopen de groepsondernemingen goederen en diensten van en

aan joint venture(s) en van en aan deelnemingen waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Deze transacties worden over het algemeen op zakelijke grondslag uitgevoerd tegen voorwaarden die vergelijkbaar zijn met die van transacties met derden.

Gemeente Amsterdam

De gemeente Amsterdam is enig aandeelhouder van AEB Holding N.V., daarnaast heeft de gemeente krediet verstrekt aan de Groep, voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de langlopende schulden. Tevens biedt de gemeente Amsterdam haar huishoudelijk afval ter verwerking aan bij de Groep.

Westpoort Warmte B.V.

AEB Holding N.V. neemt voor 50% deel in Westpoort Warmte B.V. en heeft daarnaast een lening verstrekt van EUR 35.985 per 31 december 2015, voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de financiële vaste activa. Daarnaast levert AEB warmte aan Westpoort Warmte B.V.

Bestuurders en commissarissen

De bezoldiging van de bestuurders en commissarissen is opgenomen in de toelichting op de enkelvoudige jaarrekening.

23. Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van de accountant zijn ten laste gebracht van de onderneming, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

	2015	2014
	EUR 000	EUR 000
Onderzoek van de jaarrekening	120	92
Andere controleopdrachten	-	-
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-
Andere niet-controlediensten	-	19
	<u>120</u>	<u>111</u>

Rapport inzake jaarstukken 2015

Enkelvoudige jaarrekening

- Enkelvoudige balans
- Enkelvoudige winst-en-verliesrekening
- Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Enkelvoudige balans per 31 december 2015

(na voorstel resultaatbestemming)

		31 december 2015 EUR 000	31 december 2014* EUR 000
Vaste activa			
Financiële vaste activa	24	503.506	78.642
Vlottende activa			
Vorderingen en overlopende activa	25	7.599	760
Liquide middelen		236	128
		<u>7.835</u>	<u>888</u>
		511.341	79.530
Eigen vermogen	26		
Geplaatst en gestort kapitaal		45	45
Agio		75.556	16.161
Wettelijke reserves		5.571	4.966
Overige reserves		817	-
Onverdeeld resultaat		11.366	817
		<u>93.355</u>	<u>21.989</u>
Vorzieningen	27	-	21.182
Langlopende schulden	28		
Achtergestelde leningen aandeelhouder		123.000	-
Leningen aandeelhouder		286.084	30.985
		<u>409.084</u>	<u>30.985</u>
Kortlopende schulden en overlopende passiva	29	<u>8.902</u>	<u>5.374</u>
		511.341	79.530

* De vergelijkende cijfers zijn aangepast voor vergelijkingsdoeleinden.

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2015

		2015	2014
		EUR 000	EUR 000
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen na belastingen	32	11.909	1.386
Overig resultaat na belastingen		<u>-543</u>	<u>-569</u>
Netto resultaat		<u>11.366</u>	<u>817</u>

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2015 van de onderneming.

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

AEB Holding heeft op 1 januari 2014, middels een storting op aandelen door de Gemeente Amsterdam, een 100%-belang verkregen in Afvalverwerkingsinrichting Gemeente Amsterdam B.V. ("AVI"). Per 31 december 2015 zijn AEB Holding en AVI juridisch gefuseerd, op welk moment AVI ophoudt te bestaan. In overeenstemming met de fusieakte zijn de financiële gegevens van AVI met ingang van 1 januari 2015 verantwoord in de jaarrekening van AEB Holding. De vergelijkende cijfers in de jaarrekening van AEB Holding zijn aangepast overeenkomstig deze fusie.

Toepassing van artikel 402 Boek 2 BW

De financiële gegevens van de onderneming zijn in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt. Derhalve vermeldt de enkelvoudige winst-en-verliesrekening conform artikel 402 Boek 2 BW slechts het aandeel in het resultaat van vennootschappen waarin wordt deelgenomen na belastingen en het overige resultaat na belastingen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening, met uitzondering van de hierna genoemde grondslagen.

Financiële instrumenten

In de enkelvoudige jaarrekening worden financiële instrumenten gepresenteerd op basis van hun juridische vorm.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de netto-vermogenswaarde. Voor een uitwerking hiervan wordt verwezen naar de grondslagen voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige balans

24. Financiële vaste activa

	31 december 2015	31 december 2014
	EUR 000	EUR 000
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	71.941	43.152
Andere deelnemingen	5.080	4.505
Vorderingen op groepsmaatschappijen	390.500	-
Vorderingen op andere deelnemingen	35.985	30.985
	<u>503.506</u>	<u>78.642</u>

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en andere deelnemingen

Het verloop van de deelnemingen in groepsmaatschappijen en andere deelnemingen is als volgt weer te geven:

	Deelnemingen in groepsmaatschappijen	Andere deelnemingen
	EUR 000	EUR 000
Stand per 31 december 2014:		
• Deelnemingen onder financiële vaste activa	43.152	4.505
• Voorziening deelnemingen	-21.182	-
Boekwaarde	<u>21.970</u>	<u>4.505</u>
Mutaties gedurende het boekjaar:		
• Aandeel in resultaat deelnemingen	11.334	575
• Kapitaalversterking deelnemingen	38.637	-
Stand per 31 december 2015:		
• Deelnemingen onder financiële vaste activa	71.941	5.080
• Voorziening deelnemingen	-	-
Boekwaarde	<u>71.941</u>	<u>5.080</u>

Een overzicht van deelnemingen in groepsmaatschappijen en andere deelnemingen is opgenomen onder het hoofd grondslagen voor consolidatie in de toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening.

De kapitaalversterking deelnemingen van EUR 38,6 miljoen heeft betrekking op een agiostorting in AEB Exploitatie B.V. in juni 2015.

De andere deelnemingen betreft de deelneming op Westpoort Warmte B.V. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Vorderingen op groepsmaatschappijen en andere deelnemingen

Het verloop van de vorderingen op groepsmaatschappijen en andere deelnemingen is als volgt weer te geven:

	Vorderingen op groepsmaatschappijen EUR 000	Vorderingen op deelnemingen EUR 000
Stand per 31 december 2014:		
• Hoofdsom	-	30.985
• Afgelost tot en met 31 december 2014	-	-
Restant hoofdsom per 1 januari 2015	-	-
Mutaties gedurende het boekjaar:		
• Verstrekte leningen	401.339	5.000
• Aflossingen	-4.000	-
Stand per 31 december 2015:		
• Hoofdsom	401.339	35.985
• Afgelost tot en met 31 december 2015	-4.000	-
Restant hoofdsom per 31 december 2015	397.339	35.985
Kortlopend deel per 31 december 2015	6.839	-
Langlopend deel per 31 december 2015	390.500	35.985
Resterende looptijd 1-5 jaar	267.500	8.000
Resterende looptijd > 5 jaar	123.000	27.985

In het kader van een aanpassing van de financiering heeft AEB Holding N.V. per 1 december 2015 alle schulden van haar dochtervennootschappen (Afval Energie Centrale B.V., HR Centrale B.V. en AEB Exploitatie B.V.) aan de Gemeente Amsterdam overgenomen, onder dezelfde leningsvoorwaarden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de langlopende schulden.

Als gevolg van deze aanpassing van de financiering ontstane schuldposities tussen AEB Holding N.V. enerzijds en haar dochtervennootschappen anderzijds, heeft AEB Holding N.V. onderstaande (achtergestelde) leningen verstrekt aan haar dochtervennootschappen. De voorwaarden van deze (achtergestelde) leningen zijn gelijk aan de voorwaarden zoals beschreven onder de langlopende schulden.

	Achtergestelde leningen EUR 000	Leningen EUR 000	Totaal EUR 000
Afval Energie Centrale B.V.	25.011	61.172	86.183
HR Centrale B.V.	87.056	201.790	288.846
AEB Exploitatie B.V.	10.933	15.377	26.310
Verstreckte leningen aan groepsmaatschappijen	<u>123.000</u>	<u>278.339</u>	<u>401.339</u>

Daarnaast heeft AEB Holding N.V. een investerings-faciliteit van EUR 35 miljoen en een rekening-courantfaciliteit van EUR 20 miljoen verstrekt aan AEB Exploitatie B.V. De voorwaarden voor deze faciliteiten zijn gelijk aan de voorwaarden zoals beschreven onder de langlopende schulden. Per 31 december 2015 maakt AEB Exploitatie geen gebruik van deze faciliteiten.

De vorderingen op andere deelnemingen betreft een vordering op deelneming Westpoort Warmte B.V. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

25. Vorderingen en overlopende activa

	31 december 2015 EUR 000	31 december 2014 EUR 000
Kortlopend deel langlopende vorderingen	6.839	-
Rekening-courantvorderingen met groepsmaatschappijen	760	760
	7.599	760

In de vorderingen en overlopende activa zijn geen bedragen begrepen met een looptijd langer dan één jaar.

26. Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt weer te geven:

	Geplaatst en gestort kapitaal EUR 000	Agio EUR 000	Wettelijke reserves EUR 000	Overige reserves EUR 000	Onverdeeld resultaat boekjaar EUR 000	Totaal EUR 000
Stand per 31 december 2014	45	16.161	4.966	-	817	21.989
Mutaties in het boekjaar 2015:						
• Allocatie resultaat voorgaand boekjaar	-	-	-	817	-817	-
• Agiostorting	-	60.000	-	-	-	60.000
• Resultaat 2015	-	-	-	-	11.366	11.366
• Mutatie wettelijke reserves	-	-605	605	-	-	-
Stand per 31 december 2015	45	75.556	5.571	817	11.366	93.355

Geplaatst en gestort kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de onderneming bedraagt EUR 225 duizend (2014: EUR 225 duizend), verdeeld in 225.000 gewone aandelen van EUR 1 nominaal. Hiervan zijn geplaatst 45.002 gewone aandelen. In 2015 zijn geen gewone aandelen geplaatst (2014: 2 gewone aandelen).

Agioreserve

Het agio omvat de opbrengsten uit de uitgifte van aandelen voor zover deze hoger zijn dan het nominale bedrag van de aandelen (opbrengsten boven pari).

Gedurende 2015 heeft een agiostorting plaatsgevonden van EUR 60 miljoen door de gemeente Amsterdam. In overeenstemming met de overeenkomst tot agiostorting tussen de Gemeente Amsterdam en AEB Holding N.V. per 1 december 2015 is de agiostorting verrekend met overeengekomen aflossingen op de achtergestelde leningen (EUR 15 miljoen) en de leningen met aandeelhouder (EUR 45 miljoen). Voor een nadere toelichting op deze aflossingen gedurende 2015 wordt verwezen naar de toelichting op de langlopende schulden.

Wettelijke reserves

De post wettelijke reserves bestaat uit een wettelijke reserve deelnemingen en een wettelijke reserve voor geactiveerde ontwikkelingskosten.

De wettelijke reserve deelnemingen bedraagt EUR 5,1 miljoen (2014: EUR 4,5 miljoen) en heeft

betrekking op deelnemingen die volgens de vermogensmutatiemethode zijn gewaardeerd.

De reserve betreft het verschil tussen de op basis van de grondslagen van de moedermaatschappij berekende ingehouden winst en rechtstreekse vermogensmutaties van de deelnemingen enerzijds, en het deel daarvan dat de moedermaatschappij zou kunnen laten uitkeren anderzijds. Bij dit laatste is rekening gehouden met mogelijk niet-uitkeerbare winsten door deelnemingen die B.V.'s zijn in verband met door de besturen van de B.V.'s uit te voeren uitkeringstoets. De wettelijke reserve wordt op individuele basis bepaald.

Voor geactiveerde ontwikkelingskosten is een wettelijke reserve gevormd ter grootte van de boekwaarde ervan, ten bedrage van EUR 491 duizend (2014: EUR 461 duizend).

27. Voorzieningen

Voor een nadere toelichting op het verloop van de voorziening deelnemingen wordt verwezen naar de toelichting op de financiële vaste activa.

28. Langlopende schulden

Achtergestelde leningen

Het verloop van de achtergestelde leningen is als volgt weer te geven:

	Achtergestelde lening aandeelhouder EUR 000
Schulp per 1 januari 2015	-
Mutaties in het boekjaar:	
• Overname leningen door AEB Holding van deelnemingen	138.000
• Verrekening met agiostorting	-15.000
Schuld per 31 december 2015	123.000
Kortlopend deel per 31 december 2015	-
Langlopend per 31 december 2015	<u>123.000</u>

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de toelichting behorende bij de geconsolideerde jaarrekening.

Leningen van aandeelhouder

Het verloop van de leningen is als volgt weer te geven:

	Lening van aandeelhouder EUR 000	Lening aandeelhouder Investerings- faciliteit WPW EUR 000	Totaal EUR 000
Schuld per 1 januari 2015	-	30.985	30.985
Mutaties in het boekjaar:			
• Overname leningen door AEB Holding van deelnemingen	305.939	-	305.939
• Aflossingen	-4.001	-	-4.001
• Verrekening met agiostorting	-45.000	-	-45.000
• Opname leningen	-	5.000	5.000
Schuld per 31 december 2015	256.938	35.985	292.923
Kortlopend deel per 31 december 2015	6.839	-	6.839
Langlopend per 31 december 2015	250.099	35.985	286.084
Resterende looptijd 1-5 jaar	250.099	8.000	258.099
Resterende looptijd > 5 jaar	-	27.985	27.985

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de toelichting behorende bij de geconsolideerde jaarrekening.

29. Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31 december 2015	31 december 2014
	EUR 000	EUR 000
Aflossingsverplichtingen komend jaar van de langlopende schulden	6.839	-
Rekening-courantschulden met groepsmaatschappijen	2.010	5.346
Te betalen belastingen en premies sociale verzekeringen	17	16
Schulden ter zake van pensioenen	4	7
Overig	32	5
	<u>8.902</u>	<u>5.374</u>

In de kortlopende schulden en overlopende passiva zijn geen bedragen begrepen met een looptijd langer dan één jaar.

30. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting behorende bij de geconsolideerde jaarrekening.

31. Personeelskosten en aantal werknemers

	2015	2014
	EUR 000	EUR 000
Lonen en salarissen	334	406
Sociale lasten	24	28
Pensioenlasten	34	65
	<u>392</u>	<u>499</u>

De pensioenlasten bestaan geheel (2014: geheel) uit de met de pensioenuitvoerder overeengekomen premie. De dekkingsgraad van het pensioenfonds per 31 december 2015 bedraagt 98,7% (31 december 2014: 104,7%).

Het gemiddeld aantal werknemers bij de vennootschap, berekend op fulltime basis, is als volgt onder te verdelen naar de volgende categorieën:

	2015	2014
Bedrijfsvoering	2	3
	2	3

Hiervan waren geen personen (2014: geen personen) werkzaam buiten Nederland.

32. Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen na belastingen

Dit betreft het aandeel van de onderneming in de resultaten van haar deelnemingen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de financiële vaste activa.

33. Bezoldiging van bestuurders en commissarissen

De bezoldigingen als bedoeld in artikel 2:383 lid 1 BW, die in het boekjaar ten laste van de onderneming en groepsmaatschappijen is gekomen voor bestuurders en voormalige bestuurders en voor commissarissen en voormalige commissarissen, is als volgt te specificeren.

	Periodiek betaalde beloningen EUR 000	Beloningen betaalbaar op termijn EUR 000	Totaal bezoldiging 2015 EUR 000	Totaal bezoldiging 2014 EUR 000
(Voormalig) bestuurders				
J.W.A. de Swart	202	17	219	216
J. Pranger	165	16	181	177
C. van den Berge (tot 1 oktober 2014)	-	-	-	129
D. Kappelle (vanaf 1 februari 2016)	-	-	-	-
	367	33	400	522

De bezoldiging is inclusief werkgeversbijdragen premies sociale verzekeringen, werkgeversbijdragen pensioenpremies en fiscale bijtelling leaseauto.

	2015	2014
(Voormalig) bestuurders	EUR 000	EUR 000
M.E.B. van Leeuwen (voorzitter) (vanaf 4 maart 2014)	24	18
M.J.P.G. Nouwen (vanaf 20 mei 2014)	18	12
G.L. Sporre	18	18
R.R. Kruize (tot en met 31 december 2015)	18	18
M.M. van 't Noordende (vanaf 1 januari 2016)	-	-
P.C.T. ter Kuile (vanaf 1 januari 2016)	-	-
Totaal	78	66

Het bedrag aan leningen, voorschotten en garanties dat door de onderneming aan de bestuurders en commissarissen is verstrekt, is nihil (2014: nihil).

Ondertekening van de jaarrekening

Directie

J.W.A. de Swart

J. Pranger

D. Kappelle (vanaf 1 februari 2016)

Raad van Commissarissen

M.E.B. van Leeuwen (voorzitter)

G.L. Sporre

M.J.P.G. Nouwen

M.M. van 't Noordende (vanaf 1 januari 2016)

P.C.T. ter Kuile (vanaf 1 januari 2016)

Overige gegevens

Goedkeurend oordeel accountant

Voorgaand Rapport inzake de jaarstukken 2015 is ontleend aan de gecontroleerde jaarstukken 2015 van AEB Holding N.V. Bij de gecontroleerde jaarstukken 2015 van AEB Holding N.V. is door de controlerend accountant in haar controleverklaring een goedkeurend oordeel verstrekt op 29 april 2016.

Statutaire bepalingen betreffende de bestemming van het resultaat

In artikel 25 van de statuten van de vennootschap staat het volgende opgenomen betreffende de resultaatbestemming:

- 25.1 De uitkeerbare winst staat ter vrije beschikking van de algemene vergadering voor uitkering van dividend, reservering of zodanige andere doeleinden binnen het doel van de vennootschap als die vergadering zal besluiten. Bij de berekening van het winstbedrag dat op ieder aandeel zal worden uitgekeerd komt slechts het bedrag van de verplichte stortingen op het nominale bedrag van de aandelen in aanmerking.
- 25.2 De vennootschap kan aan aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden. Bij de berekening van de winstverdeling tellen de aandelen die de vennootschap in haar kapitaal houdt niet mede.
- 25.3 Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
- 25.4 De algemene vergadering is bevoegd tot uitkering van één of meer interim-dividenden of andere interim-uitkeringen te besluiten, mits aan het vereiste van het tweede lid is voldaan blijkens een tussentijdse vermogensopstelling als bedoeld in artikel 2:105 lid 4 Burgerlijk Wetboek.
- 25.5 De algemene vergadering kan besluiten dat uitkering geschiedt anders dan in geld.
- 25.6 Tenzij de algemene vergadering een ander tijdstip vaststelt zijn dividenden onmiddellijk betaalbaar na vaststelling.
- 25.7 De vordering tot uitbetaling van dividend verjaart door verloop van vijf (5) jaren.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2014

De jaarrekening 2014 is vastgesteld in de algemene vergadering gehouden op 23 juni 2015.

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2015

De directie stelt met goedkeuring van de Raad van Commissarissen aan de algemene vergadering voor het resultaat over het boekjaar 2015 ten bedrage van EUR 11,4 miljoen als volgt te bestemmen: een bedrag van EUR 5,0 miljoen als dividend uit te keren en het resterende bedrag van EUR 6,4 miljoen toe te voegen aan de overige reserves. Dit voorstel is niet in de jaarrekening verwerkt.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de jaarrekening 2015.

Colofon

AEB Amsterdam
Postbus 58292
1040 HG Amsterdam
020 5876299
www.aebamsterdam.nl
info@aebamsterdam.nl

Tekst

AEB / Vocabulaire Tekst & Interim, Annelies Kruse

Vormgeving en productie

CO3 | grafisch ontwerpers, Woltera Niemeijer

Fotografie

Lex de Lang, Marjoleine van Kalken

Australiëhavenweg 21
1045 BA Amsterdam
Postbus 58292
1040 HG Amsterdam
Telefoon 020 587 6299
Fax 020 587 6200
info@aebamsterdam.nl
www.aebamsterdam.nl